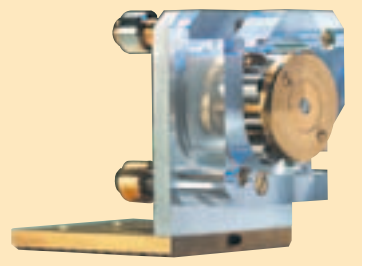

Computerkirurgi 4

Humaniora
skal
trimmes
4-5

Svendestykket 8

CAMPUS

A A R H U S U N I V E R S I T E T

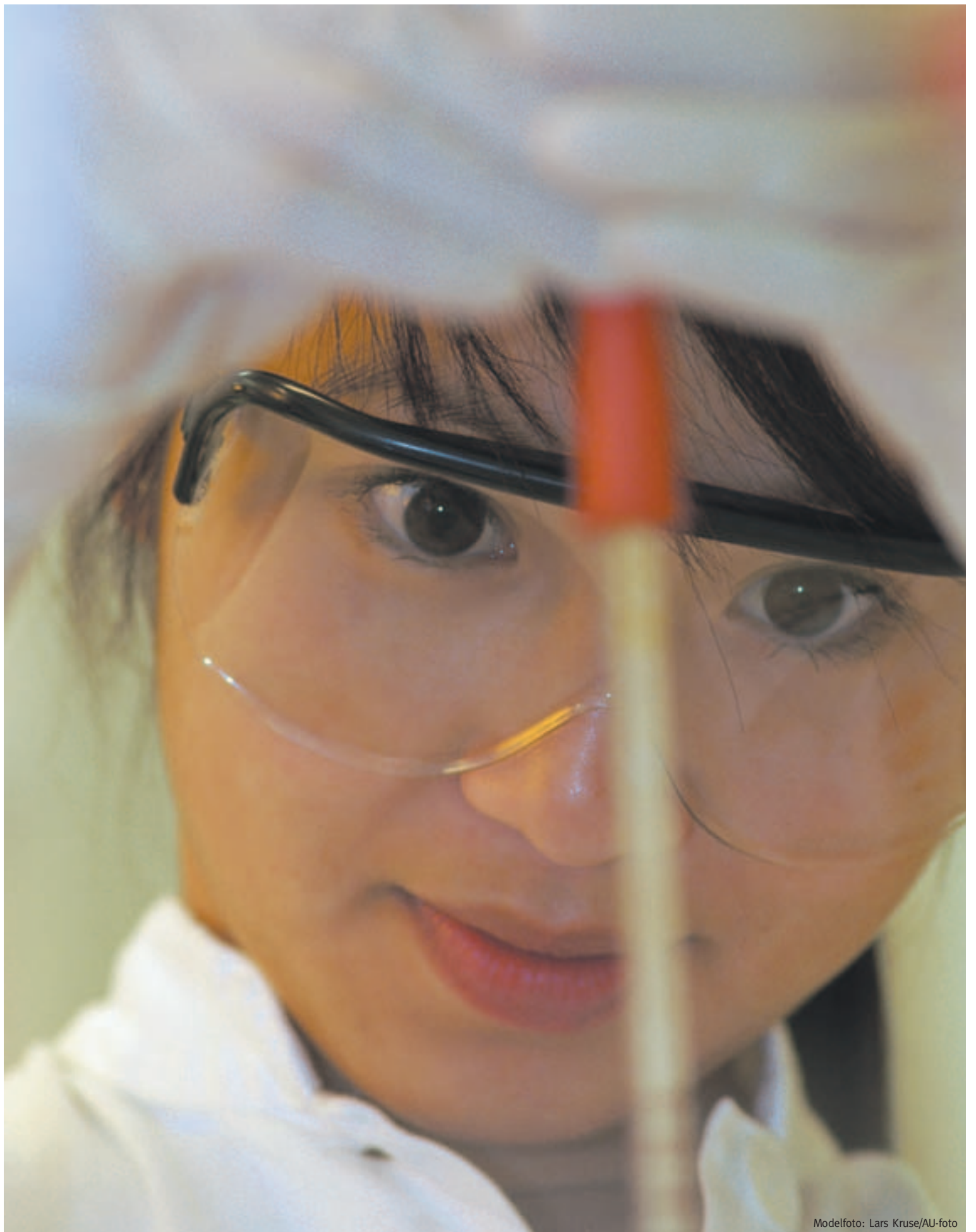
3
11.10.04

Kemi på et kvarter

Flere eksamener, færre studieindgange og et studieår opdelt i kvarterer frem for semestre. Det er nogle af de vigtigste ingredienser i den studiereform, Det Naturvidenskabelige Fakultet gennemførte sidste år. Målet med reformen var bl.a. at sikre, at flere studerende kommer helskindet igennem det første svære studieår, og de første tal tyder på, at det også er tilfældet. 85 procent har bestået halvdelen eller mere af studieprogrammet, og det tal er ca. 10 procentpoint højere end tidligere, siger fakultetets dekan Erik Meineche Schmidt.

På biologi er en gruppe studerende ikke tilfredse med det nye kvartersystem. De mener, det fører til et stresset studium, hvor der ikke er tid til fordybelse, fordi der hele tiden ligger en ny eksamen og venter.

Side 8

Modelfoto: Lars Kruse/AU-foto

STUDENTERHUS ÅRHUS

Rektor Niels Chr. Sidenius

Så er STUDENTERHUS ÅRHUS i gang for alvor. Hidtil har foreningen især formidlet en række fordelagtige kulturtilbud til medlemmerne, men nu er der kommet mursten til. Den 1. august blev det muligt at komme ind i den gamle toldbygning på havnen i Århus, og fra midten af september er der kommet mere og mere liv i de lokaler, som foreningen STUDENTERHUS ÅRHUS skal bruge. Ikke mindst videnfestivalen fra den 25. september til den 2. oktober var med til at give foreningen en god start. Men netop kun en begyndelse.

Der arbejdes fortsat på at renovere og indrette nogle af lokalerne, og en fredet bygning er ikke helt let at gå til. Kulturarvstyrelsen skal sige god for meget, og det tager tid. Det gør de nødvendige ombygninger også. Derfor har International Student Centre endnu ikke kunnet flytte fra Trøjborg til STUDENTERHUS ÅRHUS. Og derfor vil der gå et stykke tid, inden cafeen er klar til at rumme de kulturelle aktiviteter, der skal være en del af profilen for STUDENTERHUS ÅRHUS.

Der arbejdes også på at skaffe flere sponsorer, der kan være med til at gøre det økonomiske grundlag så robust som muligt over for de aktivitetssvingninger, der med sikkerhed vil være i et sådant hus.

Det overordnede formål med STUDENTERHUS ÅRHUS er at forbinde studerende, erhvervsliv og andre borgere i byen. Derfor kan samarbejdet med især organisationen erhverv århus kun bedømmes som meget positivt, og den fælles adresse giver nye muligheder for gensidig kontakt og forståelse mellem studerende og virksomheder.

Et andet overordnet formål med STUDENTERHUS ÅRHUS er at afholde og udvikle aktiviteter, der ikke uden videre foregår på den enkelte uddannelsesinstitution. Der skal med andre ord "lægges til" det, vi kender – ikke mindst ved at bringe studerende fra forskellige institutioner sammen. I andre sammenhænge – blandt andet i Center for Entrepreneurship – har der været en meget positiv effekt af at bringe vidt forskellige studerende sammen om et fælles projekt, og det vil også ske i STUDENTERHUS ÅRHUS.

Rammerne er ved at være på plads – nu er det op til de studerende at skabe et indhold, der kan bære husets ide igennem til succes. Vel har STUDENTERHUS ÅRHUS både ansatte og bestyrelse; men huset skal ikke bare være en "kulturbutik", hvor man passivt køber oplevelser. Flest muligt studerende skal være medlemmer af foreningen, men det afgørende er fremkomsten og gennemførelsen af ideer og aktiviteter, som kun de studerende i stort tal kan tage ansvaret for.

Jeg håber derfor, at rigtig mange af universitetets studerende vil møde op "på kajen" som udviklere, aktivister og brugere. Der bliver brug for alle.

... den fælles adresse giver nye muligheder for gensidig kontakt og forståelse mellem studerende og virksomheder.

JUST A MINUTE

A Period of Retrenchment at the Faculty of Humanities

The Faculty of Humanities has to save 18 million kroner on this year's budget. While the Faculty's economic reserve covers about half the deficit, the remaining deficit will be tackled by way of retirement (early or normal) and firings. The Faculty expects that the retrenchments will affect 20 members of the academic staff and five technical and administrative staff.

A major reason for the deficit is a decrease in the number of students taking exams at the Faculty, which means that the revenue per student has dropped. This tendency is mirrored at the University of Copenhagen and the University of Southern Denmark. Possible explanations for the declining number of students taking exams include the campaign that certain parts of the Danish press, as

well as the Confederation of Danish Industries, have been directing against the humanities, and the fact that there are almost no studies at the Faculty with restrictions of admission.

More People Take Exams at the Faculty of Science

New figures show that during their first year of study more and more students at the Faculty of Science take at least half the exams. 85 percent passed half or more of their exams, while only 2 percent passed no exams at all. 13 percent dropped out.

Dean Erik Meineche Schmidt believes the promising figures are due to the study reform which came into effect in 2003. The reform has meant that students must now take exams four times a year, thus replacing the semester division. Erik Meineche Schmidt is of the opinion that more

frequent exams help to keep students focused on their studies. Students from the Department of Biology feel, however, that the reform has made their studies a great deal more stressful.

The Most Haunting Image of the Holocaust

Associate professor Richard Raskin from the University of Aarhus has written a book about one of the most famous photographs ever taken. It is the photo of the little Jewish boy with his hands raised in surrender while being driven from the Warsaw ghetto by the Nazis in 1943. Possibly the first ever publication to deal with a single photograph, the book examines the role and meaning of this picture in the SS document in which it originally appeared. Claims regarding the identity of people in the photo are also discussed, as well as the photo's use in films, paintings, poetry and a BBC mini series. A final chapter deals with the ways in which the photograph has been enlisted in the ongoing Israeli-Palestinian conflict.

Propaganda Kompagnie 689

Digital Hearts

PhD students at the Centre for Advanced Visualization and Interaction are building a digital heart. It is a computer programme based on a grid of 43,000 points connected with what can be described as springs, each affecting the others in different ways. The primary application will be surgical training for medical students, but the Centre hopes that with further development the programme will be able to perform more complicated tasks. It is an interdisciplinary project in cooperation with the Thorax Surgical Department at Skejby Hospital.

Researchers Must Find Focus

In order to stand a better chance of competing with other universities for academic funding, the Faculties at the University of Aarhus must uncover the areas in which their research capacity is strongest. This is part of a draft of the new development contract that the University is about to enter into with the Ministry of Science, Technology and Innovation. Likewise, within the fields of education, communication and knowledge exchange, the University must find research themes on which to focus.

The Faculty of Social Sciences has already introduced "Globalisation" as a possible research theme, while the Faculty of Humanities is contemplating "Society and Knowledge" as a theme. In their considerations, both are including the possibility of cooperation with other faculties. The University Board will make the final decision with regard to the major research themes for the coming years.

Translation: Kasper Thaarup

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne. Næste nummer udkommer 25. oktober.

Redaktion: Niels Juels Gade 84, 8200 Århus N
T: 8942 2330, e-mail: campus@au.dk

Ansvarshavende: Informationschef Ingeborg Christensen.
T: 8942 2342; e-mail: ic@adm.au.dk

Abonnement: Et årsabonnement koster 150 kr. Studerende ved Aarhus Universitet 100 kr.

Henvendelser vedr. abonnement rettes til Torben Johansen,
T: 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk

Abonnement kan også tegnes via kuponen på side 6.

Announcer: ADVICE Media & Marketing ApS,
Kong Hans Gade 17, 9100 Aalborg.

T: 7020 7777; e-mail: mio@advice.dk

Aarhus Universitet forbeholder sig ret til at vurdere og tilbagevise annoncer med religiøst og/eller politisk indhold.

Tryk: Avistryk Nord A/S

Anders Correll
Redaktør
T: 8942 2331
M: 2899 2235
ac@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
campus@au.dk

Hans Plauborg
Journalist
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Sys Vestergaard
Journalist
T: 8942 2335
M: 2899 2577
scv@adm.au.dk

Kasper Thaarup
Studerermedhjælp

Hyppige eksamener skærper de studerendes fokus

En højere gennemførelsesprocent lader til at være et af de positive resultater af sidste års studiereform på Det Naturvidenskabelige Fakultet. Dekan Erik Meineche Schmidt mener, det er vigtigt, at de studerende hurtigt får feedback på, om det går, som det skal.

EVALUERING

Kvarterer i stedet for semestre, færre studieindgange og flere eksamener. Det var nogle af de vigtigste elementer i den reform af studierne, Det Naturvidenskabelige Fakultet gennemførte sidste år. De første tal tyder på, at reformen har haft en positiv virkning på gennemførelsen.

Ud af de 578 studerende, der startede på en naturvidenskabelig uddannelse i august 2003, har 426 bestået mindst halvdelen af studieprogrammet. Hvis man trækker de 78 studerende fra, som i mellemtiden helt har forladt fakultetet, betyder det, at 85 procent har bestået mere end halvdelen af studieprogrammet, og heraf har langt hovedparten bestået det hele. Kun to procent har slet ikke bestået noget.

– Det er meget positive tal, og det er klart bedre end det, vi før har oplevet. Jeg vil skyde på, at vi ligger ca. 10 procentpoint højere end tidligere. Der er ikke markante forskelle mellem de enkelte fag, og for alle fags vedkommende gælder det, at over 80 procent har bestået halvdelen eller mere af studieprogrammet, siger dekan Erik Meineche Schmidt oven på de allerførste resultater af evalueringen.

Det "positive" frafald

Et af målene med studiereformen var at gøre noget ved det tidlige frafald. Spørgsmålet er, om 78 frafald-

ne efter første år så er godt nok.

– At 78 studerende har meldt sig ud, behøver ikke være et problem. Hvis de ikke ønsker at være her, er det bedre, de hurtigt finder ud af det. Efter en større interviewundersøgelse for nogle år siden fik vi en fornemmelse af, at der var nogle, der led nogle unødvendige nederlag og mistede selvtilliden i begyndelsen af studiet, og det er det frafald, vi har villet gøre noget ved gennem en faglig, strukturel og pædagogisk omlægning, siger Erik Meineche Schmidt.

Opdelingen i kvarterer frem for semestre betyder bl.a., at de studerende skal til eksamen – eller evaluering, som man vælger at kalde det – med syv ugers mellemrum.

– Vi tror på, at flere eksamener er med til øge gennemførelsesprocenten. Det er en hjælp, at man hurtigt får feedback på, om man er på rette spor. Det betyder jo så også, at eksamenerne ikke er så omfangsrige som tidligere, siger dekanen.

Øget fokusering

Som nævnt nedenfor er ikke alle studerende lige tilfredse med det nye kvartersystem med hyppige eksamener. Erik Meineche Schmidt mener dog, at flere eksamener hjælper de studerende til at fokusere bedre på studiet.

– Jeg er ikke i tvivl om, at de studerende har meget at se til. Men at de generelt skulle være blevet mere

Andrei Erichsen/AU-Foto

Det handler ikke om at få folk hurtigt gennem en maskine, og jeg tænker ikke i taxameterpenge! siger dekan Erik Meineche Schmidt.

stressede, passer ikke med de tilbagemeldinger, jeg har fået. Eksamener er med til at gøre dem mere fokuserede på studiet, og jeg kan altså ikke se en modsætning mellem at lære tingene og så dokumentere, hvad man har lært, ved at gå til eksamen. Der er rigelig tid til fordybelse senere i studiet, siger Erik Meineche Schmidt, som dog lover at

undersøge de studerendes holdning til studiereformen i den kommende tid. Og hvis der er problemer, vil de blive taget op.

For dekanen er det overordnede succeskriterium for studiereformen under alle omstændigheder, at kvaliteten af uddannelserne forbliver helt i top.

– Det her handler ikke om at få

sendt folk hurtigt gennem en maskine, og jeg tænker ikke i taxameterpenge! Men vi vil gerne uddanne flere højt kvalificerede folk i naturvidenskabelige fag, for det viser alle undersøgelser, at der er brug for.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Et hårdt kvarter

Kvartersystemet på Det Naturvidenskabelige Fakultet betyder, at man læser til eksamen fire gange om året. Det giver stress, og der er ikke tid til fordybelse, mener en biologistuderende. Studerende på fysik er noget mere positive.

STUDIREFORM

Jakob Juul er andetårsstuderende på biologi. Sidste år startede han sammen med de øvrige naturvidenskabsstuderende på den nye studieordning, der blandt andet indebærer, at året er delt op i kvarterer frem for semestre. Det betyder, at der er eksamen med blot syv ugers intervaller. Det giver et meget stressende studiemiljø, mener han.

– Det betyder, at man hele tiden læser til eksamen. Alle fag bliver redskabsfag, som man tordner igenem for at være klar til eksamen. Der er ingen tid til fordybelse, mener Jakob Juul.

Han er aktiv i både uddannelses- og fagudvalget på biologi, og her deler de andre studerende hans holdning.

Trykket stemning

Jakob Juul kender det traditionelle semestersystem fra geografistudiet på Københavns Universitet, og det foretrækker han klart.

– Med kvarterordningen splitter man studiet op i korte intervaller. Man når ikke at få en rutine i fagene, inden der er eksamen. Folk begynder at læse for at bestå eksamen og ikke for at nå til en bedre forståelse af faget. Det synes jeg er meget uheldigt.

– Lærerne siger, at de kan mærke, at vi er bedre med i fagene, og det kan der måske være noget om. For vi er jo tvunget til at læse pensum til tiden, når eksamen altid er på trapperne. Men det er altså på bekostning af noget andet. Stemningen på studiet er noget stresset, hvilket de ældre studerende da også har bemærket.

Jakob Mark/AU-Foto

Jakob Juul afviser ikke, at gennemførelsesprocenten er blevet højere end under det gamle system. Men han bemærker, at tal jo altid er taknemmelige.

– Det handler om, hvilke succeskriterier man har. Med kvartersystemet sorterer man folk efter deres evne til at tolerere stress, mens deres faglige kunnen kommer i anden række, siger han og påpeger, at på hans hold er næsten halvdelen af de nye studerende allerede faldet fra. Han forsøger nu at samle en gruppe

af studerende, der kan formidle en konstruktiv kritik til fakultetets ledelse.

Lettere at bestå

De biologistuderende var allerede under arbejdet med studiereformen de mest kritiske. På fysik var holdningen mere positiv, og de studerende, CAMPUS har talt med, er da også godt tilfredse.

– Jeg synes ikke, det har været specielt hårdt. Nu har jeg ikke prøvet at læse på semestre, men jeg tror, jeg

Stud.scient. Jakob Juul
Folk begynder at læse for at bestå eksamen og ikke for at nå til en bedre forståelse af faget.

lettere ville komme til at udskyde læsningen, hvis der kun var eksamen to gange om året, siger Martin Larsen, der læser fysik på andet år.

– Jeg tror, det er rigtigt, når dekanen (Erik Meineche Schmidt, red.) siger, at vi bliver mere fokuserede på vores studier, supplerer Risikesan Kangiah, der også læser fysik på andet år.

Erik Hansen læser nanoteknologi på tredje år og har således også prøvet semestersystemet:

– Jeg tror, det er lettere at komme igennem, når forløbene er korte. Pensum til de enkelte eksamener er mindre, så de er lettere at bestå. Det kan godt bekymre mig lidt, om pensum faktisk er blevet for lille under det nye system.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Iværksætterlyst stiger blandt AU-studerende

Andelen af iværksætteraktive studerende ved Aarhus Universitet er faldet, men til gengæld er iværksætterlysten hos de studerende steget, så lige godt 30 procent af de studerende nu tilkendegiver, at de gerne vil starte egen virksomhed. Det viser en undersøgelse kaldet *Iværksætterbarometret 2004*, som Videnskabsministeriet netop har offentliggjort, og den viser også, at andelen af AU-studerende med hensyn til iværksætterlyst ligger helt på niveau med studerende fra andre universiteter.

Iværksætterbarometret undersøger iværksætteraktivitet og -lyst på samtlige universiteter, og i årets barometer skiller Aarhus Universitet sig ud sammen med Aalborg Universitet og Syddansk Universitet ved at være de eneste universiteter, hvor de studerende har oplevet markante ændringer i udbuddet af konkrete iværksætterrelaterede fag og kurser, og det vel at mærke i positiv retning i form af flere tilbud.

Iværksætterbarometret blev lavet første gang sidste år og forventes at fortsætte som en årlig måling. Læs årets undersøgelse på www.vtu.dk/fsk/div/ivaerksaetter/ivaerksaetter-barometer.pdf /scv

Plan klar for nyt institut

Ambitionerne for det kommende Evalueringsinstitut for den offentlige sektor, som skal opbygges ved Aarhus Universitet, blev den 28. september drøftet mellem indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen, Århusborgmester Louise Gade, rektor Niels Chr. Sidenius, professor Ole Nørgaard fra Statskundskab og professor Svend Hylleberg fra Økonomi. Og ambitionerne er store, gav ministeren udtryk for efter mødet:

– Det nye evalueringsinstitut, der bliver det eneste af sin art herhjemme, får en central placering, når der fremover skal indsamles viden om løsningen af de offentlige opgaver og udvikles sammenligninger på tværs af kommunerne. Jeg forestiller mig, at det ikke kun skal løse opgaver for staten, men også arbejde tæt sammen med andre relevante videnskabs- og forskningsinstitutioner samt ikke mindst de enkelte kommuner.

Evalueringsinstituttet bliver uafhængigt med en placering i tilknytning til Aarhus Universitet, er planen. Institutet får i 2004 et budget på 2,4 mio. kr. til etableringsfasen, og derefter mindst 5,5 mio. kr. årligt.

I første omgang regner man med, at instituttet vil give beskæftigelse til 5-20 forskere, skriver Jyllands-Posten. /scv

Fra tekstfil til færdig bog

Tryk af:

- PHD AFHANDLINGER
- DISPUTATSER
- KOMPENDIA

i professionel opsætning

... nemt og hurtigt

KONTAKT:

disp@bookpartner.dk

Tlf: 33 88 20 30

Fax: 33 88 20 50

www.bookpartner.dk

BookPartner
Media

Nedskæringer på Humaniora

Stemningen på Det Humanistiske Fakultet er bestemt ikke god. Fakultetet står over for de største nedskæringer nogensinde. Og medmindre indtægterne fra studieaktiviteten stiger, ser det ikke bedre ud i 2005.

BESPARELSER

Humaniora mangler 18 mio. kr. på dette års budget. Budgettet for 2005 ser ikke bedre ud. Medmindre der sker ændringer i de studerendes gennemførelsesprocent, skal der i 2005 f1 spares et lignende beløb.

Medarbejderne blev informeret med brev den 23. september af Bodil Due. Forud var gået drøftelser mellem ledelsen, samarbejdsudvalget og det akademiske råd. Efterfølgende er der holdt møder mellem ledelsen og fællestillidsmændene for VIP og TAP. Alle er enige om, at besparelserne så vidt muligt skal findes gennem naturlig afgang eller gennem de senioraftaler, som fakultetet kan tilbyde medarbejdere på 60-65 år frem til udgangen af 2005. På Aarhus Universitet kan man fratrage med pension, når man fylder 60 år, og man skal fratrage, når man fylder 70 år.

Fagene opretholdes

– De økonomiske prognoser viser, at fakultetet i alt skal reducere personalet med mindst 20 VIP- og 5 TAP-stillinger. Efter den første

STÅ-PRODUKTION

STÅ er betegnelsen for studenterårsværk. Det er et udtryk for, hvor mange eksamener en studerende har klaret i løbet af et år, set i forhold til normeringen. Følger en studerende normeringen, er STÅ-værdien 1,0.

Fakultetet modtager typisk 30.000 kr. for 1,0 STÅ, 15.000 for 0,5 STÅ osv. Hver eneste bestået eksamen udløser således en taxameterbevilling fra Videnskabsministeriet.

HUMavisen

Hvis hver lærer hvert år kunne lave en STÅ mere, end de gør i dag, kunne fakultetet vende den negative økonomiske udvikling.

runde med naturlig afgang og senioraftalerne følger en anden, hvor bemanningen på hvert institut skal diskuteres med institutlederne.

– Sandsynligvis kommer vi ikke uden om afskedigelser, siger dekan Bodil Due.

Institutterne fastlægger de endelige spareplaner i uge 43 og 44, og hele processen forventes afsluttet i slutningen af november. I de aktuelle spareplaner for 2004 indgår ikke nedlæggelse af fag.

– Nedlæggelse af fag strider mod vores politik, men det kan på længere sigt blive en realitet for mindre fag med lille søgning og lille STÅ-produktion. Vi skal dog vedblive med at være et klassisk fakultet, der som minimum kan honorere de forventninger, gymnasierne har til os, siger dekanen.

Efter- og videreuddannelse

Besparelserne på HUM kommer ikke som lynt fra en klar himmel. STÅ-tallene har været langt under forventning de seneste fire semestre. Dertil kommer, at taxameter-bevillingen har været jævnt faldende de sidste 10 år, at fakultetet er pålagt nye udgifter til feriefriidage og fleksjobordninger og sidst, men ikke mindst, stigende udgifter til husleje.

Som vindene blæser lige nu i de offentlige forskningskasser, så kan de humanistiske forskningsområder ikke forvente at tiltrække store forskningsmidler. Dertil er der alt for meget fokus på sundhed, naturvidenskab og

teknologi. Derfor er de eneste reelle indtægtskilder for Humaniora at optage endnu flere studerende og få dem til at gennemføre studierne på normeret tid og/eller at tilbyde mere efter- og videreuddannelse.

– I realiteten har vi allerede nu frit optag til de fleste fag, og det tager relativt lang tid at få godkendt nye uddannelser. Derfor er efter- og videreuddannelse det bedste bud på en øget indtægtskilde, siger Bodil Due. Hun peger i den forbindelse på almen studieforberedelse og almen sprogforståelse og efter- og videreuddannelse på folkeskoleområdet som oplagte områder.

Lav STÅ-produktion

Det største problem er dog uden tvivl den lave STÅ-produktion på Humaniora. En helt frisk opgørelse viser, at den gennemsnitlige STÅ-produktion pr. studerende på Humaniora er ca. 20 procent lavere end på resten af universitetet. Forskellen synes ikke stor, men hvis de ca. 8.000 humaniorastuderende havde en STÅ-produktionen på niveau med gennemsnittet på Aarhus Universitet, havde situationen set helt anderledes ud for fakultetet.

– Vi har de seneste år arbejdet meget på at få de studerende til at være mere aktive. Bl.a. har vi indført en mentorordning, øget vejledning, jobHumprojektet, ny studiestruktur osv. Desværre har vores bestræbelse endnu ikke båret frugt, siger Bodil Due.

Computerkirurgi

Hjertekirurgi er et alvorligt emne, når man ligger på operationsbordet. Men på et lille kontor på Katrinebjerg er det et spørgsmål om computermodeller, der i første omgang skal være med til at uddanne læger.

SUNDHED

– Se, det blævrer!

Jesper Mosegaard sidder foran sin computer og flår entusiastisk i hjertemodellen med to små blyantlignende museanordninger. Hjertet reagerer ved at bevæge sig meget livagtigt. Han er tydeligvis meget stolt over det resultat, han og kollegaen, adjunkt Thomas Sangild Sørensen, er kommet frem til. Og de er ikke færdige endnu.

Tværfagligt

Jesper Mosegaard er ph.d.-studerende på datalogi. Sammen med lægerne fra thoraxkirurgisk afdeling på Skejby Sygehus har han og Thomas Sangild Sørensen udviklet en model af et hjerte,

der skal bruges til at træne medicinstuderende i hjertekirurgi, ligesom man bruger flysimulatorer til at uddanne piloter.

Modellen af hjertet er bygget op som et netværk af 43.000 punkter forbundet med linjer.

– Man kan beskrive det som en masse fjedre, alle sammen med en vis modstand, som påvirker hele modellen, forklarer Jesper Mosegaard.

– Fjedrene kræver, at man har en enorm computerkraft, for den skal kunne beregne hver enkelt fjeders reaktion hele tiden. Det er mere, end de fleste computere kan klare.

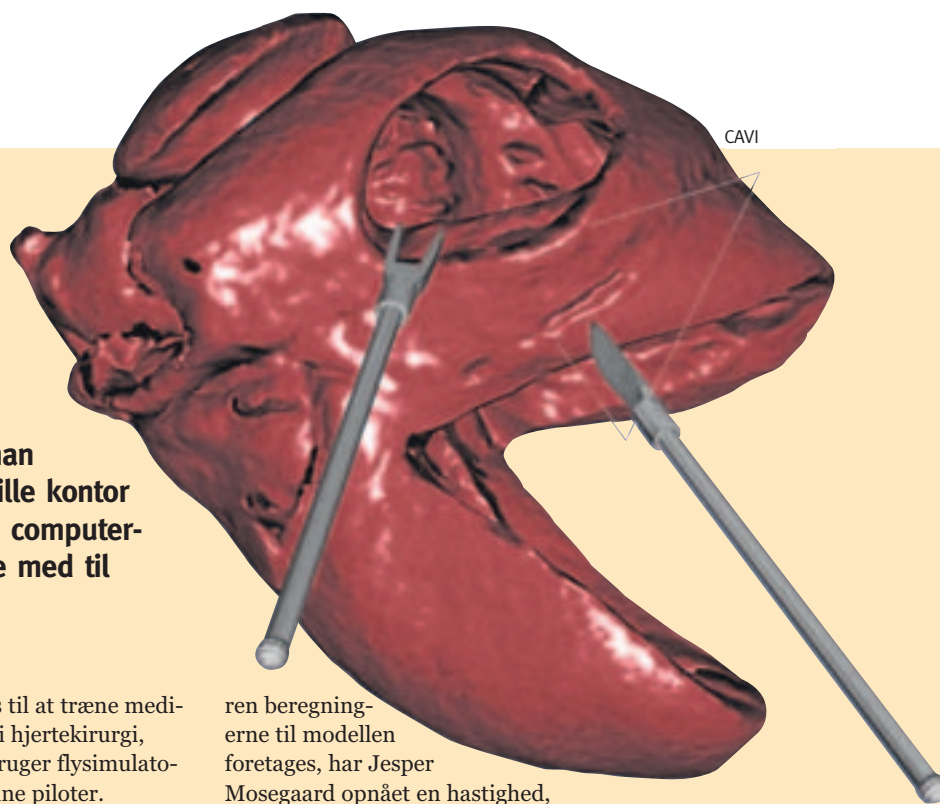
Hurtigere end alle andre

Ved at ændre på, hvor i compute-

ren beregningerne til modellen foretages, har Jesper Mosegaard opnået en hastighed, der er ca. 20 gange hurtigere end tidligere set. Dertil kommer, at modellen er større og mere kompleks, og alt dette gør projektet til noget helt specielt.

– Vi har selvfølgelig måttet lave en del justeringer, for der er grænser for, hvor virkelighedsstro det kan lade sig gøre at lave modellen med den nuværende computerkraft, men hvem ved, hvad der kan lade sig gøre i fremtiden, siger Jesper Mosegaard.

Han håber, at modellen i første omgang kan blive en del af de medicinstuderendes undervisning som et supplement til de ek-

Det nyeste gennembrud er, at overfladen på modellen er blevet mere livagtig ved hjælp af en proces, der glatter grafikken ud.

sisterende øvelser på grisehjerter.

Projektet foregår på CAVI og har navnet Surgical Simulation on Congenitally Malformed Hearts.

Kasper Thaarup

www.daimi.au.dk/~mosegard/medVisSim

Modelfoto: Anders Correll

I den aktuelle situation er det en ringe trøst, at det ikke kun er i Århus, at STÅ-produktionen blandt humaniorastuderende ligger under gennemsnittet; både i København og Odense ser man samme tendens.

Bodil Due har ingen god forklaring på den faldende studieaktivitet. Som mulige forklaringer fremhæver hun den hetz, som specielle dele af pressen og Dansk Industri har kørt mod området, og det faktum, at der i dag stort

set ikke er adgangsbegrænsning på studierne. Men hun lægger ikke skjul på, at hun gerne så en mere helhjertet studieindsats fra de studerende.

– Evalueringsinstituttet EVA har i forbindelse med evalueringer af humanistiske fag undersøgt studieaktiviteten. Disse undersøgelser viser, at det ikke er usædvanligt, at studerende på humaniora kun bruger 19-20 timer om ugen på studierne alt inklusive. Det er gan-

ske enkelt for lidt, påpeger hun.

– Jeg har generelt ikke noget imod, at studerende har erhvervsarbejde ved siden af studierne. Det kan endog være ganske nyttigt set i forhold til en senere karriere. Men jeg vil gerne fastholde, at det er studiet, som er det primære. Det er her, man skal hente den basale viden og de kompetencer, man som hovedregel skal bygge videre på, siger Bodil Due.

Anders Correll / ac@adm.au.dk

En voldsom besparelse

Fællestillidsmanden havde gerne set besparelserne gennemført over en længere tidsperiode.

FRATRÆDELSE

Ifølge fællestillidsmand på AC-området Erik Strange Petersen kan det ikke komme bag på nogen, at der nu skal spares på Humaniora.

– Det virker selvfølgelig voldsomt, når vi pludselig bliver stillet over for så store besparelser, som skal gennemføres i et hug, men STÅ-tallene har været kendt af alle, og alle kunne se, hvilken vej det ville gå. Man kan altid diskutere, om man skulle være skredet til handling allerede sidste år eller forrige år. Jeg tror, at vi grundlæggende ville være kommet til det samme resultat, siger Erik Strange Petersen, der er lektor på Historisk Afdeling.

Andre årsager til underskuddet er ifølge Erik Strange Petersen faldet i de offentlige bevillinger, herunder udhulningen af STÅ-taksterne, og den kendsgerning, at Humaniora er nødt til at opretholde en bred vifte af fag, hvoraf mange af de små helt naturligt kører med et underskud.

Fællestillidsmanden mener ikke, at undervisningen på Humaniora har været for dårlige til at få folk igennem studierne.

– De humanistiske studier har en struktur, der gør det til en mere individuel sag at tage eksamen. Derfor kan man ikke drage direkte sammenligninger til f.eks. sundhedsvidenskab og samfundsvidenskab, hvor undervisningen ofte foregår i større hold ud fra faste penser osv., siger han.

Erik Strange Petersen lægger vægt på, at de kommende ca. 10 procents reduktioner i

Jakob Mark/AU-Foto

“Fællestillidsmand Erik Strange Petersen

Man kan godt blive forbitret, men vi kommer ikke uden om, at vi er nødt til at trimme Humaniora, hvis vi vil opretholde et bredt funderet humanistisk fakultet.

medarbejderstaben ikke har noget at gøre med, om man er en god eller dårlig medarbejder.

– Vi har at gøre med økonomisk betingede afskedigelser. Hvis nogen skulle have ideer om, at man bare kan afskedige de ringeste medarbejdere, så tager de helt fejl. Hvis der er nogen ringe medarbejdere på fakultetet, så har vi helt andre procedurer til at komme af med folk på, siger Erik Strange Petersen.

Han vil opfordre de 60-65-årige medarbej-

dere til at overveje de muligheder, der ligger i seniorordningerne.

– Det må absolut ikke opfattes som et pres over for medarbejderne – men som en god lejlighed til de medarbejdere, der nu går med overvejelser om at stoppe efter mange års virke på universitetet, siger han.

Seniorordningen lægger op til, at medarbejderne tilbydes fratrædelsesaftaler bestående af ekstraordinære pensionsindbetalinger og/eller engangsydelser svarende til knap et års løn.

Tillidsrepræsentanterne på Humaniora havde håbet, at det var muligt at iværksætte de varslede besparelser over en periode på 3-4 år, men fakultetsledelsen har fastholdt, at besparelserne skal være på plads i 2006.

– En længere tidshorison ville efter min mening øge antallet af frivillige fratrædelsesordninger, siger Erik Strange Petersen.

Anders Correll / ac@adm.au.dk

“Formand for HUMrådet Thor Jonassen

Helt banalt handler det bl.a. om, at de studerende ikke tager eksamener nok. Spørgsmålet er bare hvorfor.

Studerende melder hus forbi

Mediehetz mod humaniora er den væsentligste årsag til de lave STÅ-tal, siger formanden for HUMrådet.

STUDIEAKTIVITET

Formand for HUMrådet Thor Jonassen er enig med fakultetets ledelse i, at den lave STÅ-produktion er et stort problem for fakultetet. Men han vil ikke klandre sine medstudende for ikke at være aktive nok. Han peger i stedet på den hetz, som humaniora har været udsat for, og mener, at den er den væsentligste årsag til, at mange humaniorastuderende har sat studierne på lavt blus og er begyndt at netværke og oparbejde erhvervs erfaring for på den måde at gøre sig attraktive over for arbejdsmarkedet.

– Politiken og TV2 med Dansk Industri i ryggen har jo i den grad været ude og fortælle, at humanister ikke kan bruges til noget, og der er en direkte sammenhæng mellem det billede, der tegnes af humanisters kunnen og jobmuligheder, og den måde, vi reagerer på, siger Thor Jonassen.

– Jeg kan godt forstå de humaniorastuderende, der køligt konstaterer, at arbejdsmarkedet ikke er særlig opportunt for humanistiske kandidater lige nu, og derfor koncentrerer sig mere om at oparbejde et godt cv frem for at færdiggøre uddannelsen. Der er en væsentlig forskel på at sige, at man er studerende frem for arbejdsløs, siger han.

Bedre studieforløb

Selvom de studerende har stor forståelse for de medarbejdere, som bliver berørt af millionbesparelser på Humaniora, så er der ingen tvivl om, at de er sig selv nærmest.

– Jeg er enig i, at gennemførelseskvotienten for de humanistiske studerende er for lav, og det er selvfølgelig de studerendes ansvar at tage deres eksamen. Men denne situation er et klokkeklart eksempel på, at hvad der er godt for den enkelte, ikke nødvendigvis er godt for fællesskabet, siger Thor Jonassen.

– Fakultetet har sat gang i en række gode projekter, som f.eks. jobHumprojektet. Og hele studierevisionen sigter på at skabe nogle uddannelser, hvor der er bedre sammenhæng mellem undervisning og eksamen med en løbende evaluering gennem hele undervisningsforløbet. Dermed undgår man også, at folk melder fra i sidste øjeblik.

– Internt på Humaniora har man været dygtig til at lave en modkampagne mod hetzen i medierne. Man har tegnet et nuanceret billede af Humaniora og fortalt om de initiativer, som skal gøre os bedre rustet set i forhold til erhvervslivet. Men set i forhold til den massive omtale, som har kørt i pressen, så batter projekterne desværre ikke så meget her og nu, siger formanden.

Anders Correll / ac@adm.au.dk

På vej til familieret

Stine Kærbo Ellehammer har nu været jurastuderende i en måned. Det er ikke så hårdt, som hun havde regnet med. Hun er faldet godt til på sit hold og i sin nye bolig i Århus. Alligevel tager hun hjem til København næsten hver weekend.

SERIE

Det dur ikke at være inkarneret B-menneske, hvis man vil læse jura. Hver tirsdag morgen begynder forelæsningen i familieret kl. 8 plus det akademiske kvarter, som juristerne heldigvis stadig "overholder".

Stine har ikke fået sin cykel til Århus endnu, så hun tager turen fra sit nye hjem i Christiansgade til Sø-auditoriet i Universitetsparken på gåben. Midtbyen vrirler med studerende på vej til undervisning.

– Når jeg går her om morgenen, forestiller mig altid, hvad folk mon læser. Det er meget sjovt at gætte på. Der er så mange forskellige typer, siger Stine, mens hun sms'er til en studiekammerat om at holde en plads i auditoriet.

– Det er ikke så fedt at komme til at sidde en hel formiddag sammen med folk, man ikke kender, så vi

sørger for at holde pladser til hinanden, forklarer hun.

Førstegangssindtrykket

Stine Kærbo Ellehammer har nu kunnet kalde sig jurastuderende i godt en måned. Gåturen frem og tilbage mellem hjemmet og universitetet er blevet dagligdag. Livet står på undervisning og læsning. Det sociale fylder ikke "vildt meget".

– Her i starten har det meget handlet om at finde sammen med nogle fra klassen, man fungerer godt med. Førstegangssindtrykket betyder meget, og ofte holder det også. Allerede den første dag fandt jeg sammen med en pige, og det er også hende, jeg snakker mest med nu, fortæller Stine.

Hun har aftalt at danne en læsegruppe med tre andre, men de er ikke mødtes endnu.

– Vi er nok alle sådan nogle typer, der helst vil arbejde alene med stofet i hverdagen, og så vil vi mødes, når der er større opgaver.

Yndlingsfag

Hun er langt fra blevet skræmt over størrelsen af pensum.

– Jeg tror, jeg har gået og malet fanden på væggen. Den første uge brugte underviserne meget energi på at fortælle, at nu var vi kommet på universitetet, og at det var noget helt andet end gymnasiet; meget hårdere osv. Det synes jeg er overdrevet.

Stine Kærbo Ellehammer har fundet sig godt til rette i Århus midtby, hvor hun har købt et andelsværelse i en lejlighed i Christiansgade. Her bor hun sammen med tre andre studerende.

Selvfølgelig er det hårdt, men det handler også om ens egen indstilling. Vi har 18 undervisningstimer om ugen, og så læser jeg vel ca. tre timer om dagen. Indtil videre kan jeg godt følge med.

Familieret er som ventet blevet et yndlingsfag, men erstatningsret ligger også højt på listen.

– Det er måske det sværeste fag, så det er også det mest udfordrende. Og så er det spændende, fordi det er bygget op omkring eksempler fra tidligere sager, siger Stine.

Eksamensspøgelset ligger stadig på lur langt ude i fremtiden. På jura er der ikke eksamen efter første semester, men til gengæld er der rigtig mange efter andet semester.

– Jeg har allerede hørt en del rædselshistorier, men personligt tager jeg det nu ret roligt – måske lidt for roligt, men jeg tror på, at hvis man kæmper for det, kan man også godt bestå.

Jobbet i København

Når det sociale liv i Århus ikke fylder så meget endnu, hænger det sammen med, at hun næsten hver weekend tager til København. Her har hun job på Danmarks Radio, hvor hun arbejder med registrering, og det vil hun ikke opgive – i hvert fald ikke lige nu.

– Det betyder meget for mig at have det arbejde. Det indebærer selvfølgelig, at jeg ikke kan være

med til noget socialt her i Århus, og det betyder også, at jeg ikke får læst ret meget i weekenden. Jeg ved ikke, om det kan blive et problem. Jeg skal i hvert fald undgå, at mit liv i Århus bare bliver et studieophold. Jeg vil gerne engagere mig mere i aktiviteter på studiet, men lige nu har jeg valgt at sige, at det handler om at komme ind i det faglige, siger Stine, inden hun smutter ind til de knap 400 andre jurastuderende i det store auditorium. Morgenens forelæsning kan begynde.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Dette er den anden artikel i serien om Stines første semester på jura.

CAMPUS PÅ TO HJUL

Tegn abonnement på avisen og vind en CAMPUSCYKEL fra Kronan

Hvis du tegner abonnement på *CAMPUS*, deltager du automatisk i lodtrækningen om 2 *CAMPUS*cykler fra Kronan.

Tilbudet gælder resten af året, og lodtrækningen blandt de nye abonnenter finder sted umiddelbart efter årsskiftet.

Navnene på de to vindere vil blive offentliggjort i *CAMPUS* nr. 1 2005. Et årsabonnement på *CAMPUS* koster 150 kr. Resten af året tilbyder vi studerende på Aarhus Universitet et årsabonnement på *CAMPUS* til 100 kr.

CAMPUS udkommer hver anden mandag i semestrene ca. 20 gange om året.

Kronan cyklen er en moderne variant af den klassiske svenske militær-cykel. Det er en meget solid cykel, der hovedsagelig opbygget i stål. Standardmodellen er udstyret med ringklokke, dynamo-lygter, reflekser, bagagebæger, håndbremse - og så er den rustbeskyttet. Den leveres i en dame-model med 28" dæk, og en herremodel med 26" ballondæk. Alle cykler er udstyret med en personlig nummerplade. *CAMPUS*cyklen bærer avisens logo i nummerpladen.

Jeg vil gerne tegne et årsabonnement på *CAMPUS* og deltage i konkurrencen om at vinde en cykel fra Kronan.

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer og by: _____

E-mail: _____

Tlf.: _____

For studerende: _____

Årskortnummer: _____

Sendes til:
CAMPUS
Niels Juels Gade 84
8200 Århus N

Køb en *CAMPUS*cykel gennem avisen og få 800 kr. i rabat

Alle *CAMPUS*-læsere kan nu købe en *CAMPUS*cykel fra Kronan til 1.995 kr. Normalpris på nettet er 2.795 kr.

En betingelse for at få rabatten er, at du udfylder nedenstående kupon og faxer den til 3312 7284 eller lægger den i postkassen - porto er betalt.

Cyklen leveres i løbet af 3-4 uger på din hjemmearchive. Du betaler ved modtagelsen af cyklen. Fragten koster 295 kr. pr. cykel.

Der kan kun bestilles en cykel pr. kupon. Kopier kuponen, hvis du ønsker at bestille flere cykler. *CAMPUS*cyklen er forsynet med et logo på nummerpladen. Det er Kronan, som står for salg, levering, garanti mm. Reklamationer eller spørgsmål om cyklen skal rettes til Kronans kundeservice på tlf. 3312 7282.

Du kan læse mere om den originale svenske militær-cykel med nummerpladen på www.kronan.com

Jeg bestiller hermed en *CAMPUS*cykel fra Kronan til 1.995 kr.

Herrecykel Damecykel

Sort Rød Creme

Med 3 gear (795 kr.) Med frontbagagebærer (395 kr.)

Med lås (249 kr.)

Navn: _____

Adresse: _____ Postnummer og by: _____

Telefon/mobil: _____ E-mail: _____

Sendes ufranket inden for Norden. Modtager betaler porto.

Post

Sendes ufranket
Modtager betaler porto

Kronan Danmark
+++ 3024 +++
1045 K

Et oprør – et valg

Politiaktioner, besættelser og militær indblanding.

Alt dette var en del af studenteroprøret på Aarhus Universitet i 1971.

CAMPUS varmer op til bestyrelses- og studienævnsvalget den 18. november med en række artikler. I den første har vi været i arkiverne for at se nærmere på studenterindflydelse fra dengang til i dag.

STUDENTERINDFLYDELSE

I slutningen af november er der valg til studenterpladserne i universitetets bestyrelse. Hvorfor er der det, og hvilken betydning har det? Spørgsmål er der nok af, når man ser på valget. Studenterindflydelse er dagligdag for nogle, og for andre er det en by i Rusland.

For de ikke-indviede kan det være svært at gennemskue, hvorfor nogle "spilder" deres tid på noget så ligegyldigt. Men for en gruppe studerende i 1971 var der ingen tvivl; tiden var moden til et oprør, og studenterindflydelse var et krav.

Styrelseslov

Historien bag de studerendes deltagelse i ledelsen af Aarhus Universitet starter med den såkaldte styrelseslov fra 1970. Det hele begynder den 27. januar 1971, da det daværende konsistoriums første forsøg på at afholde et konstituerende møde bliver afbrudt. Studerende stormer ind i mødelokalet og kræver en bedre repræsentation. De er utilfredse over, at den nye styrelseslov for universiteterne fra året før ikke har taget højde for de studerendes krav om flere pladser i den øverste ledelse. En måned senere bliver konsistorium endelig samlet, efter at man i al hemmelighed har flyttet mødet til Hotel Mercur i Viby. Protesterne fra de studerende eskalere, og politiet bliver to gange i februar tilkaldt for at stoppe demonstrationer uden for lokalerne, hvor ledelsen prøver at gennemføre møder. På lydoptagelser fra Universitetshistorisk Udvalgs arkiv fortæller den daværende rektor, Søren Sørensen:

– Der var et hemmeligt kodeord, jeg husker ikke, hvad det var, men når jeg ringede med det, skulle politiet rykke ud. Ministeriet og administrationen var underrettet, men ikke konsistorium selv. Det kunne jo være, de lækkede det til de studerende, og det kunne vi ikke ha'. Vi skulle jo kunne holde vores møde.

Historisk set

Op gennem 1960'erne firedobles antallet af studerende på Aarhus Universitet. Det betyder, at forholdet mellem antallet af undervisere og studerende forskubbes. Derfor kræver de studerende mere indflydelse på ledelsen af universitetet. Folketinget vedtager i 1970 en ny styrelseslov for universiteterne uden at imødekomme kravet, og det sker heller ikke, da loven

Mihail Larsen, formand for Studenterrådet i 1971 (tredje fra venstre) og Rudi Dutschke (med skiltet), en af frontløberne i det vesttyske studenteroprør, mødes i et kollektiv på Djursland.

bliver revideret i 1973. Om tiderne med "professorvældet" fortæller Finn Bendixen, der i 1971 var aktiv studenterpolitiker:

– Studenterbevægelsen var en modpol til det videnskabelige personale, og derudover var de splittet internt. Der var de gamle teknokrater, fra da studenterpolitik var upolitisk, og de "røde", den nye ideologisk-politiske front. De studerendes repræsentanter havde det derfor svært. De kunne ikke tilfredsstille alle hele tiden, og hvis de fulgte deres egen overbevisning, fik de på puklen for ikke at følge deres mandat. Det var ofte nogle ret frustrerede repræsentanter, der det meste af tiden ikke vidste, hvad deres

bagland ville. Og med 50-100 demonstranter uden for mødelokalet, som ventede på, at man skulle komme ud og aflægge rapport, var der et stort pres.

God stemning

Da man i 1992 får den første universitetslov, bliver der igen skåret på de studerendes indflydelse, denne gang uden de voldsomme protester fra 70'erne. Også denne lov bliver revideret, i 1996. Sebastian Frische, formand for Studenterrådet 1992-1994, lægger vægt på den gode stemning studerende og undervisere imellem:

– Ved universitetsloven i 1992 gjorde man op med fjendskabet mellem studerende og undervisere. Vi arbejdede for en samlet ledelse af universitetet, hvor det før havde været, som var der en opdeling i stænder. Derudover var ledelsen meget lydhør over for vores forslag, og det gjorde vores de facto-indflydelse større, end vi kunne have forventet. En reel magtforøgelse var det ikke, selv om det på papiret godt kunne se sådan ud, men universitetet som en samlet enhed kom helt sikkert på dagsordenen.

Endelig kommer den nuværende universitetslov i 2002, der opretter bestyrelser til at lede universiteterne.

Studenterindflydelse har ændret sig meget over de sidste 30

"SÆT MILITÆRET IND!"

Rektor på Aarhus Universitet, Søren Sørensen, lavede i 1971 en aftale med den øverstkommanderende på kasernen, oberst Lund. Den gik i korthed på, at hvis der blev noget vrøvl, så kunne universitetet sende bud efter militæret.

Da undervisningsminister Helge Larsen fik nys om aftalen, hastede han fra et møde for at ringe besked om, at man altså ikke bare måtte sende bud efter militæret!

år, som Jesper Luthman, formand for Studenterrådet 2002-2003, kan berette.

– Studenterbevægelsen er blevet mere lobbyister end magthavere. Vi har været nødt til at professionalisere den måde, vi arbejder på, og derfor er studenterindflydelsen rykket længere væk fra den almindelige studerende. Det skaber et paradoks: De professionelle arbejdsmetoder bliver taget mere seriøst af vores samarbejdspartnere, men samtidigt forsvinder noget af kontakten til vores bagland.

Bestyrelse på universitetet

Nu er vi så fremme ved 2004, hvor der skal vælges nye studerende til bestyrelsen. Engagementet og aktiviteten inden for studenterpolitik har tydeligvis ændret sig siden 1971. Men en ting er i hvert fald tilbage: folk, der engagerer sig passioneret i studenterbevægelsen. Ved val-

get kommer de frem i lyset i et forsøg på at erobre en af de mest eftertragtede positioner for en studenterpolitiker: en bestyrelsesplads.

Kasper Rasmussen, nuværende formand for Studenterrådet og medlem af bestyrelsen:

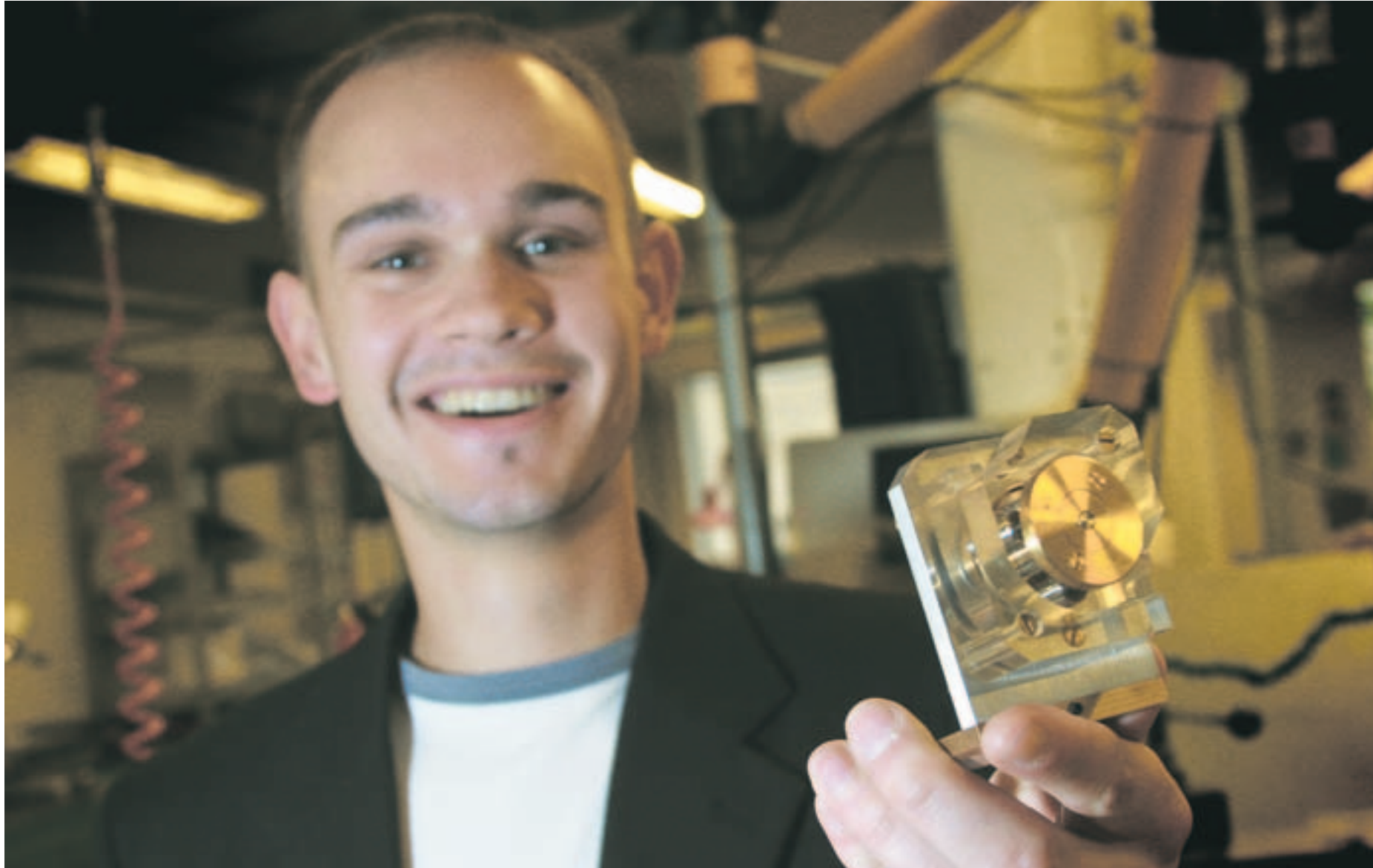
– Man kommer ingen vegne i studenterpolitik uden at lægge sit hjerte og sin sjæl i arbejdet. Selv om det er svært at forestille sig de store brandtaler til bestyrelsesmøderne, så brænder folk stadig for at gøre Aarhus Universitet til et godt sted at studere. Vi skal ikke længere kæmpe for at blive hørt, som i 70'erne, så derfor gælder det om at have den mest velkvalificerede argumentation. Med den form for professionalisering kommer indflydelsen af sig selv, siger Kasper Rasmussen.

Universitetshistorisk Udvalg

AU-lærling løb med æren

Finmekaniker Anders Petersen fra Institut for Fysik og Astronomi har som lærling fået den fineste pris inden for sit fag, metalfaget.

Jakob Mark/AU-Foto

CAMPUS LIV

UNDERGRUNDSLIV

En ubehagelig lugt vil i den kommende tid sive ud fra forskellige kloakker på Aarhus Universitet. Lugten stammer fra materialet *styren*, som flere af universitetets kloakker i øjeblikket bliver foret med for at sikre, at de ikke styrter sammen.

– Det kan godt lugte meget grimt, og det er naturligt, at folk tror, at luften er forgiftet, men jeg vil godt påpege, at den ikke

er det. Folk kan være helt rolige, siger Ingelise Hosszu, kontorchef i Teknisk Forvaltning på Aarhus Universitet.

Styren har en meget lav lugtgrænse. Det betyder, at man kan lugte det længe før, det koncentrationsmæssigt bliver betragtet som sundhedsskadeligt, lyder meldingen fra Miljø-Kemi i Galten, der betegner lugten som "en kraftig skarp lugt" og forklarer videre, at lugten opstår, når styren-strømperne

hærder.

Teknisk Forvaltning har fået henvendelser fra bekymrede folk, der har deres daglige gang i den sydøstlige del af Universitetsparken. De har været udsat for den ubehagelige lugt, for i det område har en del kloakker allerede fået strømper på – eller i, som det rettere er.

Faren for sammenstyrtende kloakker er p.t. mest overhængende på en af hovedledningerne. Den, der løber under Lan-

gelandsgade og videre under administrationsbygningen, Ringgaden og hovedbygningen på parkside. Det er den kloak, der fører vand fra Katrinebjergområdet til Universitetsparkens lille bæk.

– Vi undersøger i øjeblikket, hvilke teknikker vi kan bruge, og hvad det vil koste. Det er slet ikke sikkert, at den kloakstrækning kan strømpes. Men lige så snart vi har et grundlag for at vælge den rigtige løsning, går vi i gang. Jo før, jo bedre, for kloakkerne er virkelig i fare for at styrte sammen, siger Ingelise Hosszu.

Teknisk Forvaltning vil give besked til de relevante personer, når arbejdet går i gang, så

lugtgener ved en eventuel kloakstrømpe kan minimeres ved at lukke ventilationssystemerne, inden arbejdet påbegyndes.

Alene i Universitetsparken er der omkring fem kilometer kloakker, og alle skal undersøges for sammenstyrtningsfare. Mange af dem er op mod 70 år gamle, så der er stor sandsynlighed for, at en del skal fores. Lugtgener vil derfor være en del af campuslivet et godt stykke tid endnu. Men bare rolig. Kontorchef Ingelise Hosszu forsikrer, at lugtgenen ikke er vedvarende – det er kun så længe, der arbejdes med materialet, at det lugter.

Sys Christina Vestergaard
scv@adm.au.dk

Kloakker forpester luft på campus

Kloakkerne på universitetet er flere steder ved at styrte sammen. De skal fores med et materiale, som i den grad lugter grimt.

Kulturen lyste ud af campus

KULTURNAT

Rundt om på Aarhus Universitet summede det af liv fredag aften, da der var kulturnat i Århus. Årets tema var "Lys i natten", og det havde en del aktører fra universitetet forskellige udgaver af. Steno Museet inviterede indenfor til leg med spejle, magnetisme og kraftoverførsel. Naturhistorisk Museum bød på duet mellem en

operasangerinde og en hedelærke, og Antikmuseet lagde lokaler til en kultursymfoni bestående af bevægelse, farver, klange, ord og toner. Desuden havde Litteraturhistorisk Forening Variant sammensat en række æstetiske fortællinger på Kasernes scenen med bl.a. livekunst af kunstmalerer fra kunsthistorie og live-musik fra musikere fra musikvidenskab, og en helt anden kulturboldgade stod

CAVI på Katrinebjerg for med opvisning af legoroboter fra Performance Lab og snigpremier på en 3D-forestilling af billedkunstneren Jette Gejl og datalogen Peter Møller Nielsen.

Det er uomtvisteligt mere reglen end undtagelsen, at aktører fra Aarhus Universitet bidrager med tilbud på kulturnat. Antikmuseet er altid med:

– Vi opfatter os som en integreret del af det århusianske

kulturliv og vil gerne vise flaget. Og vi bakker op om projektet, fordi det trækker folk ud i kulturlivet, som ellers ikke ville komme, siger museumsleder Vinnie Nørskov.

Kulturnatten giver også kulturudbydere en chance for at arbejde sammen om et fælles projekt, siger museumsleder Jan Larsen fra Naturhistorisk Museum:

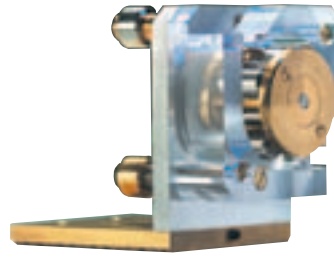
– Vi har normalt ikke tid til

at have den store kontakt med andre kulturinstitutioner, men her er vi fælles om et arrangement, og det giver os muligheder for at netværke. Det kan der komme nye ideer ud af, siger han, der bl.a. har haft større musikarrangementer på museet.

Det var syvende gang, der blev afholdt kulturnat i Århus.

Sys Christina Vestergaard
scv@adm.au.dk

Campusliv sætter fokus på de aktiviteter, der mere hører til de studerendes og medarbejdernes fritid på campus. Hvis du har hørt om en spændende forening for folk på universitetet, et sjovt arrangement eller om en eller andens helt usædvanlige fritidsbeskæftigelse, så skriv til campusliv@au.dk.

Anders Petersens svendestykke er denne blodpumpe til dialyse. Han fik blandt andet et 13-tal for de perfekte overflader.

SVENDESTYKKE

Som den eneste i Århus er den nyuddannede finmekaniker Anders Petersen fra Institut for Fysik og Astronomi (IFA) på Aarhus Universitet blevet tildelt ML-prisen. Det er Metalindustriens Lærlingvalg, Dansk Metal og Dansk Industri, der står bag prisen, som kun gives til lærlinge, der har fået karakteren 11 eller 13 i svendepreven. Desuden skal lærlingen udmærke sig som en god kollega og samarbejdspartner.

Anders Petersen fik som den eneste fra sit hold og eneste finmekanikerlærling i år prisen for sin svendepreve – en blodpumpe til dialyse fremstillet af akrylglas, messing, aluminium og rustfrit stål. Råmaterierne fik Anders Petersen og hans ni holdkammerater udleveret sammen med et komplet sæt tegninger, og så var der 60 timer – fordelt på almindelige arbejdsdage – til at bearbejde materialerne og få dem rigtigt skruet sammen.

– Jeg blev færdig to dage før tid. Først var jeg lidt nervøs for, om det var godt nok, det jeg havde lavet, så jeg tjekkede det hele igen. Men da jeg afleverede blodpumpen, var jeg virkelig glad, siger den 23-årige Anders Petersen.

Anders Petersen fik ML-prisen for denne blodpumpe. Den fremviste han stolt, da der mandag den 4. oktober var reception for han på Institut for Fysik og Astronomi.

Topkarakterer

Svendeproven kræver desuden, at lærlingene er gode til at planlægge deres arbejde, for de forskellige maskiner, de skal bruge, har de kun til rådighed et bestemt antal timer, fordi maskinerne går på skift mellem lærlingene på hele holdet.

Lærlingene bliver målt på færdigheder som drejning, filning, opmærkning og overfladefinish, og det blev for Anders Petersen til to 13-taller, tre 11-taller og et 10-tal. Sammenlagt blev det karakteren 11-13 (en karakter, man opererer med inden for lærlinguddannelsen, red.) Skuemestrene, som gav ham karakteren, fortalte ham samtidig, at de ville indstille ham til ML-prisen.

– Jeg anede ikke, at prisen eksisterede. Men da jeg hørte om den, og især da jeg fik den overrakt, var jeg ved at revne af stolthed, siger Anders Petersen. Overrækelsen fandt sted fredag den 1. oktober på

Den Sorte Diamant. 38 lærlinge fra hele landet fik ML-prisen 2004: to fik guldpriser, seks fik sølv, og 30 fik bronze, deriblandt Anders Petersen.

God værkstedshumor

At få ML-prisen kræver også en indstilling fra værkstedet. Den var værkstedet på IFA ikke sen til at give. Peter Lange, der er svend og tidligere udlært samme sted, tager gerne de store ord frem, når det handler om Anders Petersen, som har været i lære på stedet i tre et halvt år.

– Han er en førsteklases lærling. Han er villig og lærenem. Han opsøger selv mere viden og trænger til bunds i problemstillingerne, når Peter Lange at sige, inden han bliver afbrudt af værkfører Uffe Simonsen:

– Nu skal du ikke rose ham for meget.
– Hov, hov, kommer det hurtigt fra Peter Lange.

Forfriskende med en pris til en TAP'er

Mandag den 4. oktober blev drejebænke og arbejdsborde på værkstedet på Institut for Fysik og Astronomi ryddet for at gøre plads til fadøl og hotdogs med det hele. Instituttet fejrede, at lærling Anders Petersen har fået ML-prisen, som er metalfagets fineste udmærkelse for lærlinge.

Dekan Erik Meineche Schmidt klirrede med et par sodavandsflasker og kaldte Anders Petersen frem fra mængden.

– Må jeg lige få den unge mand herover. Jeg vil gerne på universitetets og fakulte-

tets vegne ønske dig til lykke med ML-prisen. Der er ingen grund til at skjule, at det normalt er det videnskabelige personale på universitetet, der får priser. Derfor er det særligt forfriskende, at det nu er en medarbejder fra den anden ende af forretningen, hvis man kan sige det sådan, der får en pris, sagde dekanen og fortsatte:

– Prisen er endnu et tegn på, at IFA har et særdeles godt værksted. Det har jeg set før, når jeg har været nede i kælderen og se de store maskiner med de mange blan-

ke dele, der af mærkelige grunde altid er pakket ind i sølvpapir, eller når jeg er kommet herved, fordi der er røget en skrue ud af stellet på mine solbriller. Så ordner de også det.

Derefter overrakte dekanen Anders Petersen et rejselegat på 5000 kroner og gav ham endnu et rigtigt hjerteligt til lykke. Anders Petersen blev udlært den 1. august og er indtil videre ansat som svend på IFA indtil den 1. februar næste år.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

Nedrivningsfest på Katrinebjerg

Puddelrock tilsat tyrolertrut – det kunne godt have været overskriften på festen i brødrene Biers gamle stållager i Åbogade, hvor 700 studerende og ansatte på Katrinebjerg fredag den 1. oktober holdt fest til den store nedrivningsmedalje. Nedrives skulle bygningen nemlig blot to dage senere for at give plads til opførelsen af den 10.000 kvadratmeter store it-forskerpark. De musikalske indslag stod Vejgård Tårnblæserlaug for – iført *lederhosen* og med alternative fortolkninger af puddelrockklassikere som Europas "The Final Countdown" på programmet.

Det var første gang, studerende fra datalogi og informations- og medievidenskab planlagde og afholdt en fest med hinanden. "Nedrivningsfest" fik dermed også en helt ny betydning, idet arrangementet blev et stort skridt på vejen til at udrydde de værste fordomme mellem de forskellige faggrupper.

– Det var en kæmpe succes med fuldt hus og en fantastisk stemning. Måske den bedste fest på universitetet nogensinde, siger Kristoffer Bundgaard, der er formand for festforeningen på informationsvidenskab.

Det er næppe sidste gang, de tre studenterforeninger på Katrinebjerg går sammen om at lave et socialt arrangement. Også selv om de må finde en anden bygning til det. /hp

Fra venstre Majbrit, Solveig, Jeanette, Camilla og Louise standsmæssigt påklædt ved den store nedrivningsfest på Katrinebjerg.

Plotinus on Selfhood, Freedom and Politics

Asger Ousager

397 sider, 398 kr., Aarhus Universitetsforlag

Har vi en fri vilje, eller er vores handlinger forudbestemte? Spørgsmålet er lige så aktuelt i dag, som da Plotin (ca. 204-270 e.Kr.) stillede det.

Hovedfiguren i ny-platonismen studerede filosofi i Alexandria og deltog senere i et felttog mod perserne, hvor han stiftede bekendtskab med bl.a. indisk filosofi. Nu har adjunkt ved Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik Asger Ousager skrevet en bog, der med udgangspunkt i Plotins lære stiller spørgsmål om sammenhængen mellem individet og Gud. Er Gud selv fri eller nødtvungen, og hvilke følger har det for vores indre og ydre frihed?

Hvem skriver lovene?

Peter Munk Christiansen, Asbjørn Sonne Nørgaard, Niels Chr. Sidenius

318 sider, 298 kr., Aarhus Universitetsforlag

Folketinget vedtager lovene, men skriver dem ikke. Lovene forfattes overvejende af ministerernes embedsmænd – men ofte i tæt samspil med organisationer, der følger deres egne interesser.

En ny bog i serien om *Magtudredningen* viser, at interesseorganisationer ofte har særdeles stor indflydelse på lovgivningen. Bogen viser også, at lovforberedelse kan være et temmeligt kynisk spil, når ministre og embedsmænd skal vurdere, hvem de vil inddrage i processen.

Bogen er skrevet af to forskere ved Institut for Statskundskab samt rektor ved Aarhus Universitet Niels Chr. Sidenius.

Homers hymne til Apollon

Otto Steen Due (oversættelse)

36 sider, 198 kr., Gyldendal

Apollon var en betydningsfuld gud i oldtidens Grækenland, og han har siden været et udtryk for den afbalancerede og kunstneriske del i den græske kultur, det apollinske i modsætning til det dionysiske, der repræsenterer rusen og det grænsebrydende. Hymnen til Apollon giver læseren en klart indtryk af Apollons væsen.

Digtet er – naturligvis – oversat af Otto Steen Due, der med kreative sproglige indslag formår at gøre digtet levende og vedkommende for moderne mennesker. Peter Brandes har illustreret med stik i blå nuancer, der matcher havets store rolle i digtet.

CAMPUS modtager gerne henvendelser om nye bøger skrevet af folk med tilknytning til Aarhus Universitet.
e-mail: campus@au.dk tlf.: 8942 2334

Mit Gewalt aus Bunkern hervorgeholt, lyder teksten til billedet i den nazirapport, hvor det oprindeligt indgik. I dag er det et ikon på jødeudryddelsen.

Verdens vigtigste foto

Lektor Richard Raskin fra Aarhus Universitet har skrevet en bog om et af de mest berømte fotografier i historien.

BILLEDANALYSE

De fleste kender det, billedet fra Anden Verdenskrig af den lille jødiske dreng, der rækker armene i vejret som tegn på overgivelse. Det har lagret sig et sted dybt nede i vores billedhukommelse, hvor kun få billeder bliver siddende. Kun de færreste ved dog noget som helst om billedets tilblivelseshistorie. Hvornår er det taget, hvem har taget det, og hvem er drengen? Overlevede han?

Lektor Richard Raskin fra Institut for Informations- og Medievidenskab på Aarhus Universitet fortæller billedets historie og betydning i bogen *A Child at Gunpoint – A Case Study in the Life of a Photo*, der netop er udkommet på Aarhus Universitetsforlag.

Kortfilm gav sporet

Gennem et intensivt arbejde over halvandet år har den amerikanske medieforsker samlet et hav af brudstykker til en historie om billedet, der efter al sandsynlighed er taget i forbindelse med den såkaldte *Großaktion* i april-maj 1943, hvor de sidste 60.000 af Warszawas jøder blev indfanget og sendt til udryddelseslejren Treblinka. Billedet er et af de 53 stykker fotodokumentation, der indgår i en intern rapport udarbejdet af SS-manden Jürgen Stroop.

– Det har været i 70'erne, jeg så

billedet første gang. Det indprentede sig stærkt hos mig, og jeg blev nødt til at lave en række kobbertryk og malerier inspireret af billedet, fortæller Richard Raskin.

Derefter forsvandt det i bevidstheden, indtil en svensk kollega i efteråret 2002 bad Raskin se en polsk kortfilm. Den engelske titel på filmen er *With Raised Hands*, og den dramatiserer billedet i en godt fem minutter lang fortælling. Raskin fik kontakt til instruktøren, og så gik det ellers stærkt. Han vidste, at han måtte kende billedets historie og virkningshistorie og skrive en bog om det.

Fascinationens årsag

I bogen, der måske er den første udgivelse overhovedet om et enkelt fotografi, giver Richard Raskin fem grunde til, hvorfor billedet virker så voldsomt på tilskueren. For det første skildrer det rædsel uden at vække afsky. Modsat andre billeder af holocaust kan vi holde ud til at kigge på det. Men vi ved også, at der hænger en dødelig trussel over de tilfangede. De har ingen fremtid. For det andet er billedet "uhyrligt": En dreng på 7-8 år tvinges til at indtage en positur, som hører hjemme i militært regi. I SS-mandens øjne er drengen blot et bytte uden krav på voksen beskyttelse. For det tredje er billedet rent

kompositorisk perfekt. Drengens hoved er præcis i "det gyldne snit", og han er indlejret i en halvcirkel af venner og fjender. For det fjerde er billedet fyldt med tematiske modsætningspar: SS vs. jøder, militær vs. civile, magt vs. hjælpeløshed, truende våben vs. tomme hænder, mænd vs. kvinder og børn. Endelig nævner Raskin billedets ikoniske kvalitet. Vi kan umiddelbart forbinde det med jødeudryddelsen, og det påvirker vores følelser og fantasi som få andre billeder.

Usikker identitet

Det har været et sandt detektivarbejde at samle materiale til den mosaik af historier, der knytter sig til billedet. Det har spillet en rolle i en tv-serie, en jødisk maler har lavet malerier over billedet, der er skrevet digte om det, og Raskin har interviewet en række af de kunstnere, som har været inspireret af billedet. Et kapitel er viet til billedets brug i den nuværende israelsk-palæstinensiske konflikt, hvor det er blevet brugt bl.a. i palæstinensisk propaganda.

Det er imidlertid selve det historiske billede og baggrunden for det, der er i fokus og udgør hovedfortællingen i bogen. Raskins søgen efter personernes identitet er uhyggelig spændende læsning. Desværre må læseren med Raskin konstatere, at drengens identitet

er usikker.

I slutningen af 70'erne hævdede en polsk kvinde, der boede i Warszawa under krigen, at drengen var Artur Siemiatiek. På samme tidspunkt hævdede en anonym person bosiddende i London, at han var drengen på billedet. I 1982 fortalte en amerikansk læge ved navn Tsvi Nussbaum, at han troede, han kunne være drengen, idet han havde oplevet en stort set identisk situation i Warszawa under belejringen. I 1999 hævdede den 95 år gamle Avraham Zeiliner, at drengen på billedet var hans søn Levi Zeilinerwarger, der formentlig døde i en koncentrationslejr i 1943. Fire bud. Ingen sikre.

Vedrørende drengens identitet og andre mere forståelsesmæssige spørgsmål, der er behandlet i bogen, siger Raskin:

– Det har ikke været min hensigt at sætte punktum for noget som helst, men snarere at åbne for dybere og bedre funderede refleksioner over et enestående billede og de historier, det fortæller.

A Child at Gunpoint – A Case Study in the Life of a Photo
Richard Raskin
192 sider, 248 kr., Aarhus Universitetsforlag

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

NAVNE
Redigeret af Helge Hollesen

IT-Forum Østjylland uddeler hvert år IT-Prisen Østjylland, og den fjerde af slagsen gik til landets hidtil eneste professor i pervasive computing, Morten Kyng fra Aarhus Universitet. Ved samme lejlighed fik Center for Avanceret Visualisering og Interaktion (CAVI), Center for Digital Æstetik-forskning på Aarhus Universitet og Det Jyske Kunstakademi, rum46 IT-Forum Østjyllands nyindstiftede Initiativpris for softwarekunst-festivalen Read_me 2004, der blev afholdt i slutningen af august i Århus.

Million-støtte til forskning i cellernes gen-valg

Med fem millioner kroner fra Novo Nordisk Fonden får genetikeren Anders Lade Nielsen fra Institut for Human Genetik nu mulighed for at trænge dybere ned i et område af biologien, der i disse år er genstand for intensiv udforskning.

Det drejer sig om styringen af de 30.000 gener, som hver celle i menneskekroppen rummer. Generne er de samme i alle celler, men alligevel er der stor forskel på f.eks. en hjerne- og en hudcelle. Gåden er naturligvis, hvordan en celle "vælger" de gener, som afgør dens udvikling og funktion. Og i svaret ligger måske en forklaring på, hvorfor hjernens udvikling bliver forstyrret eller sygdomme som kræft opstår.

De store perspektiver i denne forskning motiverer tildelingen af Hallas-Møller Stipendiet 2004 til Anders Lade Nielsen, der udforsker de mekanismer, som afgør, hvilke gener der skal være aktive i den enkelte celletype. Det er sket ved bl.a. Aarhus Universitet og Université Louis Pasteur i Strasbourg, hvor Århus-lektoren har været med til at identificere proteiner, som er

med til styre genregulationen.

Her spiller histon-proteinet en vigtig rolle.

– Indtil for nylig blev histonerne mest betragtet som en passiv indpakning, men i dag ved vi, at de er med til at bestemme, om de enkelte gener kan aflæses eller ej, forklarer Anders Lade Nielsen. Han håber, at nå til en bedre forståelse af, hvordan de enkelte gener bliver styret af bl.a. histonerne, og hvad forandringer og fejlfunktioner i histonerne betyder for både den normale udvikling og for sygdomme.

– Viser det sig, at fejl i styringsmekanismerne er involveret i kræft og hjernesygdomme, kan det blive aktuelt at udvikle lægemidler, som virker specifikt ind på den genetiske mekanisme, der er kørt af sporet.

Genetikeren Anders Lade Nielsen skal i fem år forske i de mekanismer, som afgør, hvilke gener der bliver aktive i den enkelte celle.

Jakob Mark/AU-Foto

STØTTE TIL DEPRESSIONSFORSKNING

Bedre behandling af psykisk syge og stofmisbrugere er målet for et forskningsprojekt, der har sit udspring ved Psykiatrisk Hospital i Ris-skov, hvor lektor Ove Wiborg forsker i signalstofferne serotonin og dopamins funktion i hjernen. De proteiner har afgørende indflydelse i forbindelse med psykiske sygdomme og stofmisbrug.

Projektet har netop fået tre millioner kr. fra Lundbeck-fonden, som en forlængelse af en tidligere bevilling på 4,7 millioner kr.

I projektet indgår også forskningslektor ved Molekylærbiologisk Institut, Poul

Nissen og professor Mikael Bols, Kemisk Institut.

Poul Nissens indsigt i cellers kommunikation med omverdenen via de livsvigtige membranproteiner eller pumper skal bruges til at kortlægge strukturen af de proteiner, som er målet for antidepressiv medicin. Professor Mikael Bols, Kemisk Institut afprøver i projektet nye stoffer til behandling af depressioner. Projektet skal afklare, hvordan proteinet binder dem. Desuden indgår også afprøvning af et stof, der skal forhindre, at kokain bindes i hjernen.

Lektor Ove Wiborg

NYRESPECIALISTEN

Årsagerne til nyresygdomme står i centrum for dr.med. Jørgen Frøkiær's forskning ved Århus Universitetshospital, Skejby Sygehus, og grundforskningscentret Vand og Salt Centret ved Aarhus Universitet.

Fremover bliver det med titel som professor i klinisk fysiologi og patofysiologi, den 48-årige forskningsoverlæge vil bedrive sit videnskabelige arbejde, der bygger bro mellem basal grundvidenskab og klinisk-videnskabelige undersøgelser.

Den nyudnævnte professor beskæftiger sig specielt med sygdomme, hvor organismens

vand- og saltbalance er forstyrret, herunder de mekanismer, som regulerer nyrens udskillelse af vand og salt ved nyre- og hjertesygdomme. Jørgen Frøkiær har specielt fokuseret på at identificere de faktorer, som har betydning for den nedsatte nyrefunktion ved tilstande som f.eks. nyresten, forstørret blærehalskirtel (prostata) og medfødte misdannelser i urinvejene.

Jørgen Frøkiær har været med i en række europæiske forskningskonsortier og modtaget Familien Hede Niensens Forskningspris (1994) samt Odd Fellow Ordenens Forskningspris (2003).

Dr.med. Jørgen Frøkiær

Vellykkede eksperimenter med undervisningen

Årets underviser på Medicin har meget bevidst arbejdet på at blive en fængende underviser.

De studerende på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har kåret lektor, cand. scient., ph.d. Ole Bækgaard Nielsen som årets underviser.

270 medicinstuderende har indleveret indstillinger til, hvem den årlige pris på 25.000 kroner skulle tilfalde. 40 ud af de 270 pegede på Ole Bækgaard Nielsen, der underviser i respirations- og arbejdsfysiologi. Men det er nu ikke nok at score mange stemmer, forklarer studerende Nanna Houe fra Medicinerrådet, der har været med i bedømmelsesudvalget:

– At man får flest stemmer, er ikke eneste kriterium. Med

hver stemme skal følge en begrundelse, og den skal være seriøs. På den baggrund blev det Ole Bækgaard Nielsen. Mange har beskrevet ham som en, der brænder for sit fag og gerne vil lære fra sig.

De studerende roser også Ole Bækgaard Nielsen for at være god til at formidle stoffet med humor og ved hjælp af bl.a. illustrative billeder og praktiske demonstrationer.

Det er Ole Bækgaard Nielsen – ikke overraskende – glad for at høre, men det betyder ekstra for ham, fordi han, som han selv siger, har udsat de studerende for en del eksperimenter.

– Det er altid lidt bekymrende at eksperimentere med undervisningsformen, fordi man ikke ved, om det virker. Men jeg ved, at en forelæsning på to timer, hvor der bare bliver talt uafbrudt, kan være lidt svær at komme igennem for de studerende, så jeg har villet gøre det anderledes, siger han.

Ole Bækgaard Nielsen har undervist i syv år, og efter han et par år inde i forløbet begyndte at føle en sikkerhed i forhold til, hvad der rent fagligt var vigtigt at formidle, har der været overskud til at forbedre formen.

– Så jeg har prøvet forskel-

lige ting som en mekanisk demonstration af iltoptaget i blodet med nogle kar med røde og blå farver, og jeg har prøvet at afbryde forelæsningen med en provokerende information, som jeg så beder de studerende diskutere to og to. De skal ikke fremlægge deres svar bagefter. Jeg giver dem mit, når jeg fortsætter forelæsningen. Men afbrydelsen gør, at de ikke blot skal lytte hele tiden, forklarer Ole Bækgaard Nielsen. /scv

Lars Kruse/AU-Foto

Ole Bækgaard Nielsen er særligt glad for at få medicinernes pris som årets underviser, fordi kolleger til tider har opfattet ham som et fejlplaceret barn på grund af hans naturvidenskabelige baggrund, siger han.

M E D D E L S E R

Redigeret af Journalkontoret,
Den Centrale Administration, Ndr. Ringgade 1, 8000 Århus C, tlf. 8942 1151.
Deadline for Meddelelser onsdag kl. 12.00 i lige uger – 10 dage før udgivelse.
Journalkontoret forbeholder sig ret til – i den trykte avis – at forkorte opslagene med henvisning til, hvor der kan indhentes yderligere oplysninger.
Opslag/annoncer sendes i wordformat til: meddelelser@au.dk

PH.D.-GRADEN

Forelæsninger

SUN

Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i medicin holder følgende personer offentligt forsvar:

Cand.scient.med. **Peter Johansen** den 5. november 2004, kl. 14.00 med titlen: "Quantification of cavitation in the vicinity of mechanical heart valves". Forsvaret finder sted Auditorium A, Skejby Sygehus.

Cand.med. **Lise Mette Gjerdmund** den 29. november 2004, kl. 14.00 med titlen: "Laser-assisted histological microdissection of malignant tumours". Forsvaret finder sted i Store Auditorium, Patologisk Institut, Århus Sygehus, Nørrebrogade.

Cand.med. **Julie Bæk-Jensen** den 15. november 2004, kl. 14.00 med titlen: "Ortopædkirurgiske patienters prioritering af og tilfredshed med sygehusvæsenets ydelser". Forsvaret finder sted Auditorium 3, Søauditoret, Bygning 252, Universitetsparken.

TEO

I forbindelse med erhvervelsen af ph.d.-graden i Religionsvidenskab forsvarer cand.mag. **Anita Maria Leopold** sin ph.d.-afhandling "Syncretism: The Problem of Defining a Category" ved en offentlig forelæsning. Forsvaret finder sted fredag den 29. oktober kl. 13.15 i Aud. 1, bygn. 441, Det Teologiske Fakultet.

Tildelinger

SAM

Det Samfundsvidenskabelige Fakultetsråd har den 20. september 2004 tildelt **Lars Halgreen** ph.d.-graden i jura på grundlag af afhandlingen "European Sports Law – a Comparative Analysis of European and American Models of Sports".

SUN

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har den 13. september 2004 tildelt følgende ph.d.-graden i medicin:

Cand.med. **Jesper Grau Eriksen** for afhandlingen "Identification of factors important for accelerated repopulation in squamous cell carcinomas from the head and neck".

Cand.med. **Carsten Reidies Bjarkam** for afhandlingen "A porcine model of subthalamic high frequency deep brain stimulation in Parkinson's Disease".

Cand.med. **Mads Rasmussen** for afhandlingen "Indomethacin: Mechanism of action and effects of intracranial pressure, cerebral haemodynamics and brain tissue viability in patients with cerebral tumours".

Cand.fil.mag. **Evo Kristian Lindersson** for afhandlingen "Identification of proteins binding to α -synuclein filaments: Possible pathological contributions to Parkinson's disease".

Yun Jiang, MD for afhandlingen "The role of the p75 receptor in experimental diabetes".

Sygeplejerske **Vibeke Zoffmann Knudsen**, MPH, ph.d.-graden i sygepleje.

NAT

Det naturvidenskabelige fakultetsråd har tildelt ph.d.-graden i Naturvidenskab til følgende:

Cand.scient. **Rolf Bo Andersen** for afhandlingen "Purification and Characterization of Bigh 3".

Cand.scient. **Alex Rune Berg** for afhandlingen "Rigidity of frameworks and connectivity of graphs".

Cand.scient. **Søren Galatius** for afhandlingen "Characteristic Classes of Surface Bundles".

Cand.scient. **Martin Larsen** for afhandlingen "Studies on immune presenting systems with potential of improving vaccines".

Cand.scient. **Brian Søgaard Laursen** for afhandlingen "Initiation of Bacterial Protein Synthesis – Structure, function and Interactions of Initiation Factor IF2".

Cand.scient. **Esbén Lorentzen** for afhandlingen "Crystal Structure of three Glycolytic Enzymes from the Hyperthermophilic Thermoproteus tenax".

Cand.scient. **Bo Møller Nielsen** for afhandlingen "Crustal architecture and spatial distribution of mineral occurrences in the Precambrian shield of central West Greenland based on geophysical and geological data".

Cand.scient. **Hans Joachim Offenber** for afhandlingen "Ant-herbivore-plant interactions in a mangrove: mechanisms behind direct and indirect effects".

Cand.scient. **Hans Peter Sørensen** for afhandlingen "Macromolecular control of recombinant protein biosynthesis".

FORSKNINGSSTØTTE

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet – rejsekonti.

Der indkaldes herved ansøgninger til fakultetets rejsekonti for rejser, der skal finde sted i perioden 1. januar – 31. maj 2005.

Ansøgningerne skal være fakultetssekretariatet i hænde senest mandag den 15. november 2004, kl. 12.00. Ansøgningsblanket samt retningslinier kan findes på fakultets hjemmeside under <http://www.health.au.dk/index>

Det Europæiske Universitetsinstitut - Firenze

For september 2005 tilbydes der stipendier i: Historie og kulturhistorie, Økonomi, Retsvidenskab og Statskundskab og Sociologi.

Nærmere oplysninger om studieprogrammerne: www.iue.it, e-mail: applyres@iue.it

Oplysninger om stipendieforhold for danske ph.d.-studerende kan fås hos: Rektorkollegiet, tlf. 3392 5403. Ansøgningsmateriale findes på instituttets websted og skal indsendes i elektronisk form senest den 15. januar 2005.

Gigtforeningen – introduktionsstipendier

Der er 2 introduktionsstipendier ledige til besættelse pr. 1 marts 2005 eller snarest derefter. Ansøgningsfrist 13. december 2004, kl. 12.00. Yderligere oplysninger findes på www.gigtforeningen.dk/forskning

Fellowship Programme 2005/2006

The Institute for Advanced Studies on Science, Technology and Society (IAS-STIS) in Graz/Austria offers fellowships and grant starting 1 October 2005, ending 30 June 2006.

All applications received before 15 January 2005 can be taken into consideration at the next meeting of the Scientific Advisory Board of the IAS-STIS in March 2005.

For further information see: www.sts.tugraz.at

LEGATER/STIPENDIER

SAM

Ph.d.-stipendier/kandidatstipendier

Ved Det Samfundsvidenskabelige Fakultet er et antal ph.d.-stipendier og kandidatstipendier inden for nationaløkonomi, driftsøkonomi, jura, statskundskab og psykologi ledige til besættelse pr. 1. januar 2005 eller snarest derefter.

Ansøgningsfrist: 5. november 2004 kl. 12.00.

En komplet oversigt over aktuelle opslag samt opslagenes fulde ordlyd kan ses på www.samfundsvidenskab.au.dk/opslag

The Anglo-Danish Society Scholarships 2005/2006

Applications are invited from students undertaking post-graduate courses and of either Danish nationality for scholarships tenable at universities or other approved institution in the United Kingdom.

Application forms are available from Administrator of the Anglo-Danish Society, Mrs Margit Staehr, 6 Keats Avenue, Littelover, Derby DE23 4ED England (Tel +44 1332 517 160, e-mail: margit@staehr.fsworld.co.uk) between 1st October and 31st December 2004. Closing date for the return of completed applications is 12th January 2005.

Yngve och Maud Möllers stipendiefond för internationella studier

För år 2005 utlyser Utrikespolitiska Institutet härmed två stipendier om 25.000 kronor ur Yngve och Maud Möllers stipendiefond för internationella studier.

Stipendierna skall i enlighet med donators anvisningar tilldelas "företrädesvis ungdomar som stude-

rar internationella frågor av olika slag, politik, ekonomi, miljöfrågor e.d., inom det reguljära utbildningsväsendet eller i det fria folkbildningsarbetet, eller till sådana studier och studie-resor som styrelsen för fonden finner förenliga med fondens syften. Stipendier bör inte utgå till studieändamål som helt bekostas av allmänna medel".

Ansökan sker på särskild blankett och skall vara Utrikespolitiska Institutet (UI) tillhanda senast 1 november 2004. Blankett kan rekvireras från vår hemsida www.ui.se eller beställas per e-post info@ui.se, tel. 08-696 05 00 eller fax 08-20 10 49.

Læge Dorff Kjeldsen og Hustrus Fond

Legater fra fonden kan søges af lægestuderende, der er dimitteret fra Aalborg Katedralskole og som har bestået eksaminer svarende til 1. del af medicinstudiet på et af landets universiteter.

Ansøgningsskema rekvireres fra Aalborg Katedralskole på tlf. 9631 3770 eller via e-mail: adm@aalkatgym.dk

Ansøgningen med ansøgningsskema og bilag stiles til legatets bestyrelse og sendes til Aalborg Katedralskole, Sct. Jørgens Gade 5, postboks 556, 9100 Aalborg.

Ansøgningen skal være modtaget senest onsdag den 10. november med morgenposten.

Novo Scholarship Programme in Biotechnology and pharmaceutical Sciences

For the year 2005 Novo Nordisk and Novozymes offer scholarships to support graduate training of some of the best students in biotechnology and pharmaceuti-

cal sciences, including bioinformatics, molecular biology, microbiology, medicinal chemistry, pharmacology, pharmacy, drug delivery at Danish Universities and Lund University. The purpose is to allow these students to devote themselves to their MSc thesis (speciale) or research year programme (medical students).

Application forms can be obtained from Berit Albrechtsen, Corporate Research Affairs, Novo Nordisk A/S, DK-2880 Bagsværd, tel: +45 4442 3810, fax +45 4442 1286, e-mail: bal@novonordisk.com. Please use e-mail whenever possible.

Deadline for applications: November 17th, 2004 at 12.00.

KURSER

E-læringsenheden

Kurser og workshops

E-læringsenheden er Aarhus Universitets service for undervisere og øvrige ansatte, der ønsker at benytte it i forbindelse med undervisning, forskning og erfaringsudveksling. Enhedens kursusprogram byder i efteråret 2004 blandt andet på:

9. november: Kom i gang med Powerpoint
22. november: Kom videre med Powerpoint
25. november: Introduktion til RefMan
8. december: Erfaringer med E-læring

For yderligere oplysninger og tilmelding se www.iktlab.au.dk.

PRISER

Nobels Fredspris 2005

Den Norske Nobelkomité efterlyser kandidater til Nobels Fredspris. Forslag skal være komitéen i hænde senest 1. februar 2005.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse på journalkontoret.

Se alle opslag i fuld længde på www.au.dk/meddelelser

KONGRESSER

Molecular Diagnostic Laboratory (MDL)

Third Symposium on Array Technology in Research and Diagnostics. Seminar/workshop - 29. oktober 2004 til 30. oktober 2004, Aarhus University Hospital, Skejby. E-post: symposium@mdl.dk
Yderligere information og tilmelding: www.mdl.dk/Array2004.htm

Dansk Selskab for Flowcytometri

afholder den 29. oktober 2004 kl. 12.45-17.00 sit 33. møde i Søauditorie 2 med emnet "Polychromatophilia: a cytometric syndrome worth acquiring".

Se program på <http://www.flowcytometri.dk>

MHH-foreningen

Kl. 10-16. Strukturkommissionens arbejde: Konsekvenser for det solidariske sundhedsvæsen. Seminar lørdag den 23. oktober kl. 10-16 arrangeret af Master in Humanities and Health Studies-foreningen. Lokale 247, bygning 411 Aarhus Universitet.

Program:

10. Hvad er i fokus, når pengene følger patienten? Oplæg ved Jes Søgaard, cand.rer.soc., direktør ved Institut for Sundhedsvæsen
 11. Magtudøvelse eksemplificeret ved forebyggelse og sundhedsfremmetiltag. Oplæg ved Signild Vallgård, dr.med. et cand.mag., lektor ved Afd. for Sundheds-tjenesteforskning, Institut for Folkesundhedsvidenskab, KU.
 12. Frokost
 13. Hvordan arbejder vi videre for at sikre et solidarisk sundhedsvæsen? Oplæg ved Mauri Johansson, speciallæge, MHH.
 - 14-16 Debat
- Tilmelding (senest 16. okt.) og betaling på upv@vengsystem.dk. Medlemmer kr. 150 incl. mad, kr. 100 uden mad. For ikke-medlemmer kr. 300 med mad og kr. 250 uden mad.

STILLINGER

UNDERVISNINGSSASSISTENTER

Rådgivnings- og støttecentret

ønsker nedenstående stillinger besat med kandidater eller kandidatstuderende, der kan dokumentere gode faglige kvalifikationer og varetage en støttefunktion.

Nordisk sprog og litteratur

Med omgående tiltrædelse søges snarest muligt to hjælpeinstruktører eller -undervisningsassistenter til to bachelorstuderende i Nordisk sprog og litteratur. Instruktørerne skal henholdsvis hjælpe den studerende med arbejdet på to skriftlige eksamensopgaver og fungere som faglig sparringspartner og hjælpe den studerende med strukturering af det daglige studiearbejde.

Fysik

Med omgående tiltrædelse søges en hjælpeinstruktør eller -undervisningsassistent, der skal fungere som faglig sparringspartner og pædagogisk støtte for en mandlig fysikstuderende med aspergers syndrom.

Matematisk analyse 1

I efteråret 2004 søges til 2. kvartal en undervisningsassistent eller instruktør, der skal fungere som faglig sparringspartner og pædagogisk støtte for en matematik-økonomi-studerende med fysisk funktionsnedsættelse.

For ansøgning om stillingerne eller yderligere information, kontakt: Anders Dræby Sørensen, konsulent, MHH et cand.mag. Rådgivnings- og støttecentret, Jens Chr. Schous Vej 3, 8000 Århus C, Tlf.: 8942 2375, E-mail: ans@adm.au.dk

ANDRE INSTITUTIONER

Ambassaden i Tokyo søger praktikanter

Der søges én praktikant til handelsafdelingen, én til landbrugs- og fødevarerdivisionen samt én til Invest in Denmark. Praktikperioden er normalt 6 måneder. Ansøgningsfristen er 1. november og praktikperioden starter 1. september 2005.

Hvis du har spørgsmål vedr. praktikplads på ambassaden, er du velkommet til at kontakte ambassaden via e-mail til tyoamb@um.dk

Skolen for Klinikassistenter, Tandplejere og Kliniske Tandteknikere

søger undervisere til tandplejeruddannelsen Underviser i generel medicin og farmakologi Underviser i sterilisation og hygiejne, eventuelt som udvidelse af arbejdsområde/tid

Vikar for underviser i bidfunktion

Vikar for underviser i materiale- og litteraturvurdering Yderligere beskrivelse af faget og undervisningen: www.SKT.au.dk, tandplejer, fagbeskrivelser.

Nærmere oplysninger om undervisningens indhold: Marianne Eiskjær, tlf. 8942 4251.

Ansøgningsfrister: 29.10.2004.

IKUNST >

Kunstrådet

Støtte til kunstneres ansættelse i gæsteprofessorater

Kunstrådet giver tilskud til universiteter og højere uddannelsessteder, der ansætter kunstnere i gæsteprofessorater.

Alle slags kunstnere - forfattere, komponister, billedkunstnere osv. - af højt fagligt niveau kan komme i betragtning.

Første ansøgningsfrist er **1. november 2004**, og der er afsat 4,5 mio. kr. i 2004/2005.

Læs mere på www.kunstraadet.dk under "Tilskudsområder".

Kunstrådet

Kongens Nytorv 3
1050 København K

Hvad vil du efter din bachelor?

LÆS CAND.IT. PÅ IT-UNIVERSITETET

Vælg et krævende og spændende toårigt kandidatstudium som overbygning på din bachelor – også selvom din bachelor ikke drejer sig om it.

På IT-Universitetet kan du specialisere dig i it til kommunikation, design, softwareudvikling, analyse, multimedie- og webudvikling, projektledelse, computerspil og meget mere. Du får en erhvervsrelevant it-kandidatuddannelse med tæt kobling mellem teori og anvendelse.

INFORMATIONSMØDE

Bliv kandidatstuderende eller gæstestuderende
Onsdag den 27. oktober 2004 kl. 13.00-15.30

Kandidatuddannelsen har ansøgningsfrist 15. november 2004 kl. 12. Studiestart ultimo januar 2005.

IT-Universitetet har også ph.d.-, diplom- og masteruddannelser samt enkeltfagskurser på Åbent Universitet.

Se mere på www.itu.dk

IT-Universitetet
i København

WWW.ITU.DK

Årets iværksætteruniversitet 2003
Rued Langgaards Vej 7, 2300 København S

BOLIG

Til leje:

Superskønt beliggende villa lige ved å og hav i Risskov udlejes. Villaen på 220 kvm. udlejes i tidsbegrænset lejemål på 2 sammenhængende måneder indenfor perioden 05.01. - 31.03.05. (Det er muligt selv at vælge hvornår indenfor nævnte periode.) Villaen har 4 store værelser, to badeværelser, bryggers samt store stuer og køkkenalrum. Egåen løber i baghaven, havet ligger blot 150 m fra huset og der er 6 km. til Århus C. Udlejes til gæstelærer/professor/forsker. Pris pr. mdr. kr.12.000 + forbrug. Tlf: 8678 3708, Hosea Dutschke og Line Arlien-Søborg.

Øgadekvarteret, 50 m fra uni. Lejlighed 68 kvm. m/bad og køkken udlejes fra 01.12.04 eller 01.01.05 og et år frem. Husleje kr. 5.200,-/md + forbrug. Dep. 2 mdr. Tlf. 8618 2418.

Dejlig villa i nærheden af Aarhus Universitet udlejes i december 2004 til dansker eller udlænding med tilknytning til Aarhus Universitet. Tlf. 7023 2610 el. 2325 1575

Hus til leje, centralt beliggende i Risskov på stille villavej, 160 kvm., indeholdende stue med udgang til terrasse og have, stue med pejs og plads til spisebord. Køkken, stor entré med klinker, gæstetoilet, kontor og udgang til carport. 1. sal repos med mindre siddeplads, soveværelse med udgang til altan, toilet og badeværelse. Friholdt stue til opmagasinering af udlejers eget indbo (kan evt. medregnes mod større husleje). Vaskemaskine, opvaskemaskine, lille lysthus i stor have. Huset er fra 1970'erne. Udlejes for flere år, evt. 1 år af gangen. Husleje ca. kr. 11.000,-/md. Benedikte88@hotmail.com email: bibbh@hum.au.dk

Møbleret hus på 120 kvm. (3 vær.) i Egå nær ved stranden fremlejes til ikke-rygende familie/gæsteforsker uden husdyr fra d. 1.12.2004 til d. 1.5.2005. Husleje kr. 6.800,- /md. plus forbrug. Tlf.: 8622 6497.

Fremleje okt/nov 2004 - aug/sept 2005. Højbjerg/Skåde 2-værelses lejl. 58 kvm. + stor altan flot udsigt over skov og Aarhus bugt fra 4. sal. Roligt område med p-plads, 7 km til Uni 4-5 km til Centrum, gode busforbindelser. Kr. 4.000,-/md incl vand-varme-kabeltv. Tlf. dagtimer +46 46 222 3771, aften +46 46 211 1705 (el 26155267)

Boligannoncer

Sendes til Studenterrådet, Aarhus Universitet, Ndr. Ringgade 3, 8000 Århus C., Tlf. 8942 1164. vedlagt 30 kr. til dækning af omkostninger.

Ved indrykning via e-mail: sr@sr.au.dk indbetales beløbet med angivelse af navn på 3635 - 4809 5008 45.

Annoncen kan afleveres personligt på ovennævnte adresse.

Se også boligannoncerne på: www.sr.au.dk Her er det også muligt at indtaste sin annonce gratis. Annoncen vil være tilgængelig i ca. 20 dage.

KALENDER

Oplysninger om arrangementer sendes til campus@au.dk

19. OKTOBER - 8. NOVEMBER

Tirsdag 19.

KL. 19.30. RITUAL, TEOLOGI OG PRÆDIKEN. Ritualiserede handlinger spiller generelt en så stor rolle for den kristne og religiøse praksis, at de også må indgå med en anderledes vægt end hidtil i de teologiske teorier, mener aftenens foredragsholder, prof., dr.theol. Bent Flemming Nielsen. Aud. 2, Det Teologiske Fakultet. Arr.: Teologisk Forening.

Onsdag 20.

KL. 10. INTERNATIONAL SPOUSES GROUP. Informal Get-together (featuring South Korea/Dae-Ae Kim). Faculty Club, Building 421, 1st Floor, Fredrik Nielsens Vej

KL. 14.15. TILTRÆDELSESFØRELÆSNING. Adjungeret professor James Graham-Campbell on Viking graves in Britain and Ireland. Aud. 5, Moesgård. Arr.: Afd. for Middelalderarkæologi.

KL. 19. MENNESKESYNET I KRISTENDOM OG ISLAM. Debatmøde med stiftspræst, dr.theol. Lissi Rasmussen og imam Fatih Alef. Møllevangskirken. Arr.: Studentermenigheden.

Torsdag 21.

KL. 16. AKTUELLE PERSPEKTIVER I SEMIOTIKKEN. I foredragsrækken *Systembegrebets videnskabssteori* taler lektor Frederik Stjernfelt om udviklingen fra Charles Peirce til kognitiv semantik. Se www.kritiskprofil.dk Aud. 1, bygn. 333, Statskundskab. Arr.: Kritisk Profil.

KL. 19. THEORY AND PRACTICE IN KANT AND KIERKEGAARD. In his account of the stages of existence Kierkegaard is much closer to Kant's epistemology and ethics than the texts initially reveal, claims PhD Ulrich Knappe. Room 329, Building 412. Arr.: Filosofisk Forening.

KL. 19. YAD VASHEM – EN VASE, EN URNE, ET BUDSKAB. Billedkunstneren Peter Brandes om baggrunden for sit monument på Holocaust-museet i Jerusalem. Hornung-stuen, Studenternes Hus. Arr.: Studenterkredsen.

KL. 19. EN LIDERLIG TYSKER ELLER ET OPLYSNINGENS GENI? Museumsinspektør Asser Amdsen om Struensees forhold til oplysningstiden og samtidens idéverden. Hans politiske og private liv var i overensstemmelse med samtidens ideer – omend lidt for moderne for danske forhold, hævder foredragsholderen, der er aktuell med bogen *Til nytte og fornøjelse*, hvor han nyfortolker den tyskfødte læge, der nåede magtens tinde i Danmark. Richard Mortensen-stuen, Studenternes Hus. Arr.: Historia.

Fredag 22.

KL. 14. EN HELT NY AFFÆRE. Jesper Juul, Center for Computerspilforskning ved IT Universitetet, om spillet og computeren. Desuden "The game and the message." Gonzalo Frasca, videogame researcher, Center for Computer Games Research in Denmark, on communicating beyond entertainment. Lok. 138, Helsingforsgade 8. Arr.: Informationsvidenskab.

Oversete modernister

Den litterære kanon fra Undervisningsministeriet har nok en gang fyret op under debatten om, hvor kvinderne bliver af, når historien skal skrives, og forfattere kanoniseres. Flere indspark til den diskussion kommer nok også frem på det seminar om oversete kvindelige modernister, som afdelingen for litteraturhistorie afvikler den 27. og 28. oktober.

At seminaret "Køn & Kanon" skulle få den aktuelle vinkel, var ganske vist ikke planlagt, men når nu det falder sådan ud, er det da et heldigt sammentræf, siger en af arrangørerne, mag.art. Peter Westergaard, som er blandt de mange, der undrer sig over, at kvinder med kulturel betydning i deres samtid glider over i eftertidens glemsel. Selv trækker han på seminarets andendag en intellektuel rap-penskralde frem af glemmebogen, nemlig forfatteren, kritikeren og kønstænkeren Elsa Gress, der frem til 1970'erne var en skrivokugle med stor opmærksomhed. Er der stadig nogen, der hører efter? spørger han.

De senere års arbejde med kanonbegrebet har givet kønsperspektivet nyt liv på litteraturstudiet, og det er som en udløber af den generelle kanondebat, seminaret sætter fokus på kunstnere som malerne Kirsten Kjær, Astri Welhaven Heiberg, Francisca Clausen, Gerda Wegener, samt forfatterne Hulda Lütken, Karin Michaëlis, Tove Meyer, Bodil Bech og Elsa Gress. Hvilke strukturer i den kunsthistoriske og litterære kanon ekskluderer disse og andre kunstnere, men inkluderer andre, og har kønnet nogen betydning i den sammenhæng?

Som eksempel på en kvinde, der fik en

Fortællinger fra forskningen

Går man rundt med en mere eller mindre diffus forståelse af, hvad der gemmer sig bag begreber som nano- og bioteknologi eller kryptering, er der mulighed for at få lidt mere hold på disse højtprofilerede forskningsfelter, når forskere fra fire fremtrædende centre ved Aarhus Universitet fortæller om deres arbejde på den Centerdag, som Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd for første gang arrangerer på Aarhus Universitet, hvor der er lagt op til spændende og let tilgængelig formidling.

Professor Volker Loeschke fortæller om udforskningen af stress, der bl.a. skal klarlægge, hvorfor nogle organismer udvikler resistens overfor påvirkninger fra det omgivende miljø. Blandt de mange perspektiver er en bedre forståelse af sygdomsbehandling.

Ilt er emnet for professor Peter R. Ogil-

Kromandens datter fra Vestkysten malede Kirsten Kjær i 1947. Billedets sanselighed går igen i samtidens litteratur – bl.a. hos Hulda Lütken, hvor rødt og sort altid optræder stærkt symbolsk. Netop de to kunstnere – og veninder – er emnet for et af oplæggene på seminaret *Køn & Kanon*.

plads i historien, kommer lektor og kritiker Mikkel Bogh med et oplæg om Anna Ancher, der tidligt fik anerkendt sit koloristiske talent. Den del af hendes værk overlevede takket være en modernistisk formalisme, der hyldede abstrakte kvaliteter. Men hvad blev der af den motiviske og semiotiske del af værket? spørger han.

KØN & KANON. OVERSETE KVINDelige MODERNISTER
Onsdag d. 27. og torsdag d. 28. oktober
Begge dage kl. 10.15. Gratis entré.
Konferencecentret, Studenternes Hus.

bys forskning, der sigter mod nye måder at undersøge det lille molekyles rolle, når madvarer rådner og celler dør. Viden om den kan både give bedre beskyttelse af fødevarer og bekæmpe kræft.

Kaos og kreativitet er på spil, når menneskeceller skal aflæse de tre milliarder bogstaver i den genetiske kode. Afdækningen af de komplekse mekanismer fortæller professor Jørgen Kjems om.

Endelig løfter lektor Ivan B. Damgård sløret for de avancerede teknikker, der tages i brug i moderne datasikkerhed. Krypteringsteknikkerne er så langt fremme, at det snart vil være muligt at stemme og købe sikkert ind via internettet

FORSK OG FORTÆL
Fredag den 22. oktober kl. 11-15
Aud. F, bygning 534, Ny Munkegade

Mandag 25.

KL. 13.15. DOMESTIC POLICY ISSUES AND THE 2004 ELECTION. Edward Ashbee, Copenhagen Business School, focuses on domestic issues and discusses why and how they might influence the outcome of the campaign. Room 415, Building 467. Arr.: Dept. of English.

Tirsdag 26.

KL. 19.30. THE STUDY OF RELIGION IN A NEW KEY. Jeppe Sinding Jensen, dr.phil., lektor ved Afd. for Religionsvidenskab, præsenterer sin disputats, der peger på, hvordan det komparative projekt inden for religionsforskningen kan "redes" gennem nogle videnskabsteoretiske om-brydninger – ikke mindst gennem et skift i grundlagsfilosofien fra subjektfilosofi til sprogfilosofi. Mødelokale 1, Studenternes Hus. Arr.: Religionsvidenskabelig Forening.

Onsdag 27.

KL. 10. INTERNATIONAL SPOUSES GROUP. Informal Get-together, Faculty Club, Building 421, 1st Floor, Fredrik Nielsens Vej.

KL. 13.15. ALMINDELIGE OPFATTELSER AF, HVAD SPROG ER. Gæsteforelæsning ved Hans Arndt (tidl. Lingvistik, Aarhus Universitet). Lok. 220, bygn. 467, Nobelparken. Arr.: Afd. for Lingvistik.

KL. 14.15. ÆSTETISK SEMINAR. Publishing the Modern Home. Jeremy Aynsley on Magazines and the Domestic Interior 1890-1940. Lok. 124, Kasernen, Langelandsgade 139. Arr.: Fællesæstetisk Forskergruppe og Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse.

KL. 14.15. "NETWORKS" I DAG OG "NETWORKS" I FORTIDEN. Dr. phil. Sabine Karg, Nationalmuseet, om Hansaen og dens indflydelse på det nord-europæiske spisekort. Aud. 5, Moesgård. Arr.: Afd. for Middelalderarkæologi.

KL. 16. CAND.HVAD? KARRIERE I KULTURLIVET. Oplægsholdere: Marie Østergård, projekt- og porteføljekonsulent ved Hovedbiblioteket og cand.mag. i engelsk og medievidenskab, Pia Buchardt, kunstnerisk leder af Kulturhus Århus og cand.phil. i dramaturgi samt Martin Lumbye, generalsekretær ved Århus Festuge og bachelor i dramaturgi. Dansk Magisterforening, Frederiksgade 77 B (i gården t.h.), 2. sal. Arr.: DMs studentersektor i Århus.

KL. 19.00. VIVA NETWORK. Mød ildsjælen Jens Patrick McDonald, der mobiliserer lokale kirker verden over for at effektivisere hjælpearbejdet blandt børn. Rødkløvervej 3. Arr.: Studentermenigheden.

Torsdag 28.

KL. 14. BIRC SEMINAR. Non-linear methods for classification of gene expressions. Magnus Fontes, Dept. of Mathematics, Lund Institute of Technology, University of Lund. Kollokvium 02, 2nd floor, Hoegh-Guldbergs Gade 10, Building 090. Abstracts: <http://www.birc.au.dk/activities/BIRCseminar>. Arr.: Bioinformatics Research Center.

FENGSHUI • WITTGENSTEIN & RELIGION • CAND.HVAD? • KUNST & SELVFREMSTILLING • STRUENSEE • PETER BRANDES

Fra land til kort

Forholdet mellem menneskene og jorden bliver vendt totalt på hovedet, når man laver landkort. Fra at være de små elementer i den store verden gør landkort det muligt for mennesker at stå med et udsnit af kloden i hånden og få overblikket.

Ethvert kort er en forsimplet repræsentation af virkeligheden, og alt efter, hvilken type kort man skal lave, er det nødvendigt at vælge nogle detaljer fra og andre til, for en 1:1-model giver ingen mening.

Kunsten at lave landkort er temaet for Steno Museets nye særudstilling. Ønsket med udstillingen er at vise endnu et eksempel på, hvordan naturvidenskab er overalt i menneskets hverdag – i dette tilfælde som landkort, som har udviklet sig fra at være kvalificerede slag på tasken til nutidens avancerede metoder som luftfoto med 3D-effekt.

FRA LAND TIL KORT

– historien om de mænd, instrumenter og ideer, der har frembragt stadig bedre kort.

STENO MUSEET, Universitetsparken

Tlf.: 89 42 39 75

www.stenomuseet.dk

Tirs-fre kl. 9-16, lør-søn kl. 11-16.

Andrei Erichsen/AU-Foto

KL. 19. MELLEM STORPOLITIK OG VÆRKSTEDSGULV.

Niels Jul Nielsen om arbejderen før, under og efter den kolde krig på baggrund af forskningsprojektet "Livsformer og velfærdsstat ved en korsvej?", som udforskede velfærdsstatens udvikling og indretning. Richard Mortensen-stuen, Studenternes Hus. Arr.: Historia.

Fredag 29.

KL. 13.15. A RELIGIOUS POINT OF VIEW. Forskningsseminar om Ludwig Wittgenstein, religion og religiøs erfaring. Religiøse spørgsmål spiller en stadig større rolle i flere og flere sammenhænge. Men hvad er religion? Og hvad vil religiøs erfaring egentlig sige? Parallelt med udviklingen af sin sprogfilosofi gjorde Wittgenstein sig også mange overvejelser om Gud, tro og religiøs praksis – overvejelser som på mange punkter kan være oplysende for det post-postmoderne menneskes forståelse af det religiøse. Mødelokale 1, Studenternes hus. Se program på www.wittgenstein-network.dk Tilmelding på denne adresse inden 22. oktober.

KL. 13. VOLDSMANDEN OG LÆSEREN.

I sin anden forelæsning om *Magten og ordene* diskuterer lektor Ivar Gjørup Platons 7. brev med den aldrende tænkers overvejelser om forholdet til praktisk politik. I en tid, hvor læsefagene trænges tilbage og medløberne bemægtiger sig offentlighedens opmærksomhed, er problemstillingen aktuel som nogensinde. Lok. 407, bygn. 414. Arr.: Afd. for Klassisk og Romansk.

KL. 14. MENNESKET ER EN MASKINE.

Gert Balling i afdelingens fredagsforelæsninger. Lok 138, Helsingforsgade 8. Arr.: Informationsvidenskab.

Tirsdag 2.

KL. 12. FENGSHUI'S ROLLE SOM VIDENS-TRADITION I DET MODERNE KINA. Forelæsning ved ph.d. Ole Bruun, Institut for Geografi og Internationale Udviklingsstudier, KU. Lok. 328, bygn. 481, Nobelparken. Arr.: Østasiatisk Afd.

KL. 19.30. A SOUL FOR/IN THE "CONSTITUTION FOR EUROPE"?

Dr. Jan Jans, Tilburg Faculty of Theology, on Europe's spirituality, the Preamble and the Core Values of the "Draft Treaty establishing a Constitution for Europe" and the attempts to secure the centrality of "human dignity" by differentiating between a political, a religious and a cultural approach. Aud. 2, Det Teologiske Fakultet. Arr.: Teologisk Forening.

Onsdag 3.

KL. 10 INTERNATIONAL SPOUSES GROUP. Denmark after the Vikings – Kings, Christianity, Crusades (c.1050-1200) by Else Roesdahl, Center for Viking Age and Medieval Studies. Faculty Club, Building 421, 1st Floor, Fredrik Nielsens Vej.

KL. 13.15. BEYOND THE POSTCOLONIAL IN CONTEMPORARY ART AND LITERATURE. Richard Dyer, Editor, Critic and Writer, on Individualism versus Responsibility. Room 415, Building 467. Arr.: Dept. of English.

KL. 14.15. ÆSTETISK SEMINAR. Counter-Enchantments. Chris Wood on Old World Icon and New World Idol. Lok. 124, Kasernen, Langelandsgade 139. Arr.: Fællesæstetisk Forskergruppe og Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse.

KL. 14.15. BERGEN CA. 800-1170. Dr.art. Gitte Hansen, Bergen Museum. Aud. 5, Moesgård. Arr.: Afd. for Middelalderarkæologi.

KL. 15 DEN SOCIALE KONSTRUKTION AF VIDEN.

I foredragsrækken *Systembegrebets videnskabsteori* belyser de systemiske konsulenter, Anne Thybring og Andreas Juhl, hvorledes viden kan anskues som socialt konstrueret og trækker nogle implikationer til erhvervspsykologens praktiske arbejde i organisationer. Se www.kritiskprofil.dk Aud. 1, bygn. 333, Statskundskab. Arr.: Kritisk Profil.

KL. 19. HVAD SKAL VI MED DET GAMLE TESTAMENTE?

Bibelselskabets generalsekretær Tine Lindhardt medvirker som fortæller ved aftenens gudstjeneste over temaet "Vandring og forandring" og giver efterfølgende sit svar på spørgsmålet om Det Gamle Testamente er andet "gode" historier. Møllevangskirken. Arr.: Studentermenigheden.

Torsdag 4.

KL. 13. SELVFREMSTILLING I NORDEN KUNST – KULTUR – AKADEMISK REFLEKSION Den nordiske kunst- og kulturscene er i dag domineret af selvfremstillinger. I Sø-auditoriet mødes kunstnere og akademikere fra hele Norden for at stille fokus på, hvordan kunstnerne arbejder med selvfremstilling, hvorfor de gør det, og hvorledes akademikere reflekterer over de betydninger, som selvfremstillingerne har. Seminaret fortsætter fredag den 5. Tilmelding inden 27. oktober til: kultur@hum.au.dk. Deltagelse er gratis. Se program på www.hum.au.dk/nyheder/kalender Arr.: Nordisk Institut.

KL. 16. HVORDAN TRÆFFER HJERNEN BESLUTNINGER?

Menneskers beslutninger er ofte resultat af et komplekst samarbejde mellem følelser og kognition. I foredragsrækken *Systembegrebets videnskabsteori* diskuterer Martin Skov, MR-afdelingen, Hvidovre Hospital, de filosofiske impli-

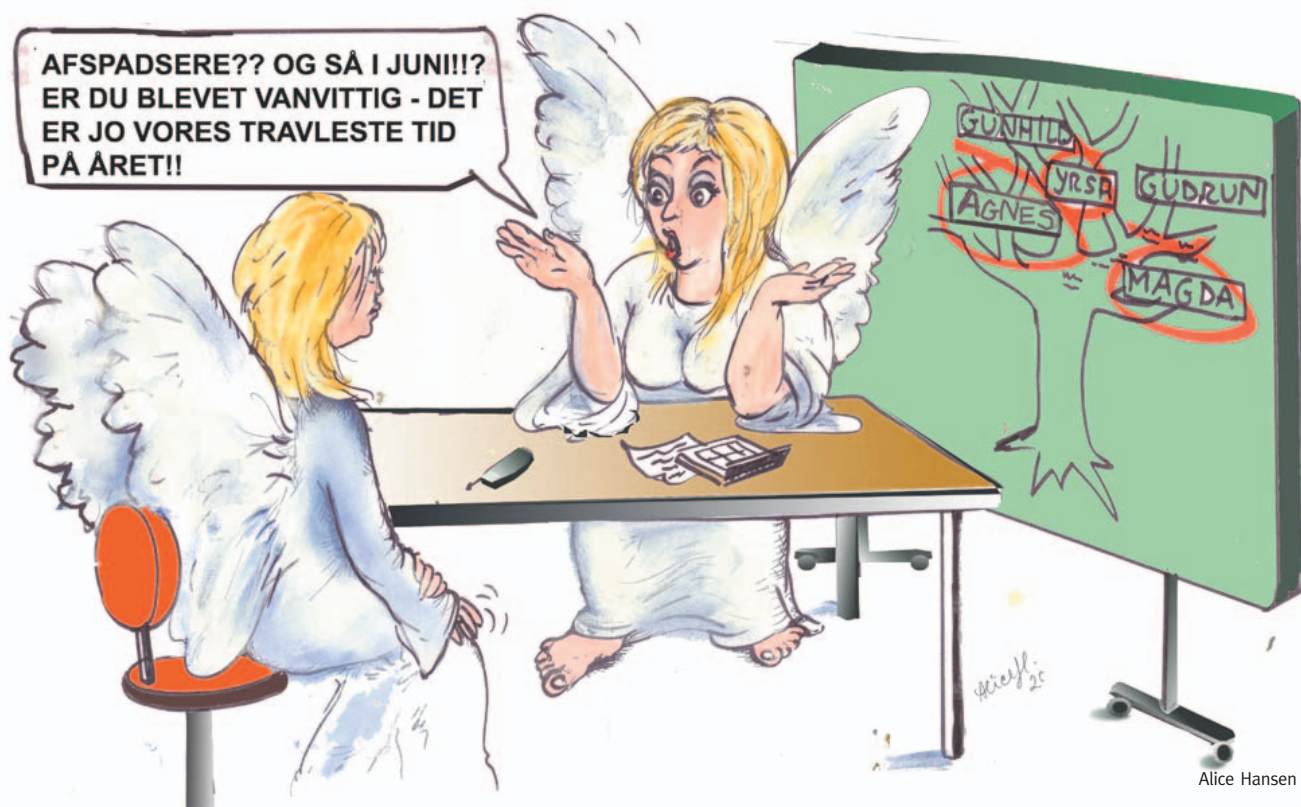
kationer af dette forhold, og hvad det betyder for human- og samfundsvidenskabernes traditionelle måde at studere menneskelig adfærd på. Se www.kritiskprofil.dk Aud. 1, bygn. 333, Statskundskab. Arr.: Kritisk Profil.

Fredag 5.

KL. 16. FORTÆLLINGER FRA FREMTIDEN Robotten gør rent og fodrer hunden, mikroovnen foreslår opskrifter, køleskabet køber ind, garderobeskabet klæder dig på, vinduet viser videobesked og tapetet ændrer farve – alt sammen for at lette din hverdag. Christian Schwarz Lausten fortæller om fremtidens hjem, og hvad det betyder for vores dagligdag, når alle hjemmets apparater snakker sammen for at tilfredsstille os. Storcenter Nords Teatersal. Info/tilmelding: Tlf: 7027 7227, e-mail: christian@innovationlab.net Arr.: Innovation Lab. Dette seminar samler

Mandag 8.

KL. 15.15. KAN MODERN VETENSKAB ISLAMISERES? Leif Stenberg, docent ved Lunds Universitet, om islam, videnskab, kundskab og modernitet i foredragsrækken *Bogens religioner og naturvidenskab i historisk lys*. Studenternes Hus mødelokale 2. Arr.: Forum Teologi Naturvidenskab.

Eksamen tager livet af bekymrede bedstemødre

EKSAMENS DØD

Bedstemødre befinder sig i overhængende livsfare i ugen op til deres børnebørns universitetseksamen. Det viser en nu 14 år gammel amerikansk undersøgelse, som Bagsiden har fundet frem fra arkiverne. *The Dead Grandmother/Exam Syndrome and the Potential Downfall of American Society* er den fascinerende, men noget urovækkende titel på undersøgelsen, hvis bagmand, dr. Mike Adams fra Biologisk Institut på Eastern Connecticut State University, kom på sporet af syndromet helt tilbage i slutningen af 60'erne.

På det tidspunkt blev *The Dead Grandmother Problem* diskuteret i vage vendinger og med ironiske smil på læben rundt om i korridorerne på amerikanske universiteter. Ingen turde rigtig gætte på en teori bag det fænomen, næsten alle kendte, nemlig at en studerendes bedstemor har langt større sandsynlighed for at dø pludseligt, lige før den studerende tager sin eksamen, end på noget andet tidspunkt i løbet af året. Da Mike Adams samtidig fandt ud af, at englænderne kendte til fænomenet under navnet "Graveyard Granies", besluttede han sig for, som en rigtig videnskabsmand, at indsamle data over en 20-årig periode. Var de døde bedstemødre blot en del af universitetslivets folklore, eller var de virkelige – dvs. døde?

Bedstefædre ikke påvirket

Resultatet af hans undersøgelser bør få permanentkrøllerne til at rejse sig på enhver bedstemor – især dem, hvis børnebørn har ringe udsigter til at bestå en forestående eksamen. Mike Adams kunne nemlig påvise, at ikke alene er der en signifikant sammenhæng mellem en forestående eksamen og dødsfald i familien. "Familiedødsraten" (FDR) er tilmed stærkt stigende ved udsigten til en dumpet eksamen. Den gennemsnitlige FDR er 19 gange højere i ugen op til en afgørende eksamen, men den er 50 gange højere, hvis den studerende har ringe chancer for at bestå eksamen!

Det er en korrelation, der vil noget, og Mike Adams drager da også den eneste logiske konklusion af statistikken: Familienmedlemmer bekymrer sig selv til døde over resultatet af slægtinges præstationer ved eksamensbordet. Bekymringer fører let til forhøjet blodtryk, hvilket igen fører til øget risiko for slagtilfælde og blodpropper.

Dét forklarer i nogen udstrækning overdødeligheden blandt bedstemødre i statistikken, idet ældre mennesker er mere udsatte for den slags end yngre. Det forklarer til gengæld ikke, hvad Adams da også bemærker, at dødsraten er hele 24 gange højere for bedstemødre end for bedstefædre. Og det forklarer heller ikke, hvorfor der ikke er nogen korrelation mellem FDR og familiens stør-

relse. Man skulle tro, at jo større familie, jo flere dødsfald, men det er ikke tilfældet. Adams mener, at det skyldes, at hver familie har en enkelt "designated worrier", altså en person, der har det med at påtage sig hele bekymringsbyrden. Den rolle indtages ofte af bedstemødre, lyder Adams hypotese.

Dødsinflation

Det mest bekymrende er dog de langsigtede perspektiver, der som nævnt i undersøgelsens titel udgør en potentiel trussel mod det amerikanske samfund. Adams påviser nemlig, at der over de to årtier, hvor han har samlet statistisk materiale, er sket en decideret "dødsinflation". Udviklingen i eksamensrelaterede dødsfald blandt familiemedlemmer er med få udsving steget eksponentielt. Fortsætter udviklingen de næste hundrede år, vil der være 644 dødsfald for hver 100 universitetsstuderende, der går til eksamen. Med andre ord vil kun de største familier overleve første semester af en studerendes universitetskarriere.

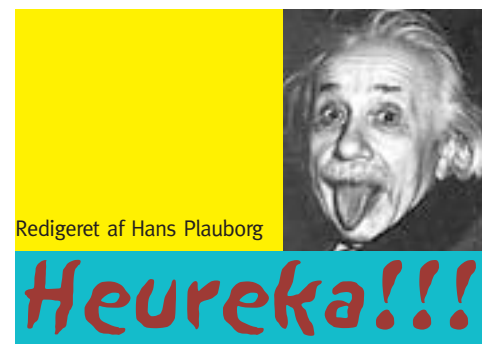
Bedrag!

Adams ser tre mulige løsninger: 1) Man kan indstille eksamensaktiviteten. Men den går ikke, mener han, for uden eksamen vil for eksempel hospitalet ikke have mulighed for at skelne mellem kompetente og inkompetente læger. Konsekvenserne vil være katastrofale,

og løsningen virker derfor farligere end det oprindelige problem. 2) Kun forældreløse børn kan optages på universitetet. Den løsning forekommer Adams at være uhyre attraktiv, hvis det ikke lige var for manglen af netop forældreløse børn. Man kunne selvfølgelig skabe nogle flere, men det ville være moralsk forkert og i øvrigt blot gentage det oprindelige problem, nemlig dødsfald i familien. 3) Endelig kunne en mulighed være, at studerende simpelthen løj over for deres familie. De må ganske enkelt ikke lade deres slægtinge – især bedstemødre – vide, at de er indskrevet på et universitet. Det er ikke nok blot at lyve om eksamenstidspunktet, for hvis familien ikke ved, hvornår der er eksamen, risikerer man, at nogle bekymrer sig hele tiden. Det kan få dødsraten til at stige endnu mere. Derfor lyder Adams' anbefaling, at unge, der ønsker at læse på universitetet, skal udsætte deres familie for et fuldstændigt bedrag i den periode, hvor de læser på universitetet.

Vi ved fra andre sammenhænge, at fænomener i USA slår igennem med nogle års forsinkelse i Danmark, og Bagsiden hører derfor naturligvis gerne fra studerende eller undervisere, der har oplevet en sammenhæng mellem eksamen og dødsfald blandt bedstemødre.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Sirup-svømmer løser Newton-gåde

Et af de væsentlige spørgsmål, videnskabsmænd og svømmeeliten har stillet sig selv, er nu løst: Man svømmer lige så hurtigt i sirup som i vand. Det var selveste Newton, der først grublede over problemet, som han ivrigt diskuterede med sin hollandske kollega Huygens. Newton mente, at en genstands hastighed gennem væske afhænger af væskens tykkelse. Huygens var uenig, og Newton endte med at tage begge teorier med i sit hovedværk *Principia Mathematica*.

Nu har Edward Cussler fra universitetet i Minnesota og elitesvømmeren Brian Gattellinger løst gåden. Og Newton tog fejl – i hvert fald når det gælder menneskelige genstande.

Videnskabsmanden og svømmeentusiasten fik efter 22 ansøgninger tilladelse til at fylde et 25 meter svømmebassin med vand blandet med 300 kilo guar gummi – bedre kendt som E-nummer 412, der bruges som fortykkelingsmiddel i blandt andet Thousand Island-dressing og flødeis.

Gattellinger hoppede i blandingen, der mest af alt havde karakter af middeltynd snot, og forsøget gik i gang. Resultaterne viste, at ganske vist føles modstanden større i sirup-blanding, men væskens tykkelse hjælper samtidig svømmeren

med at skabe en større fremadrettet kraft. De to modsatte kræfter ophæver hinanden – uanset svømmeteknik. Det gælder dog ikke for alle væsener. Under en bestemt grænse for størrelse og hastighed bliver modstan-

den den dominerende kraft, og for eksempel ville bakterier have præsteret dårligere tider i sirup-blanding end i vand.

Børn årsag til lavere intelligens

Hvis du synes, din nabo har mistet lidt af fordums skarphed, når I vender verdenssituationen over ligusterhækken, er forklaringen måske, at han eller hun er blevet forælder. Forskere fra Indiana University har således efter et forsøg med 173 forældrepar konstateret, at hver eneste af de 346 personer scorede mindst 20 IQ-point mindre i den samme test, efter poden var kommet til verden.

Lederen af undersøgelsen, dr. Hosung Lee, er ikke overrasket over resultatet:

– Vores hypotese lader til at være korrekt. At få børn forsinker ens hjerneaktivitet, og da begge forældre mistede intelligens, må vi forvente, at grunden er psykologisk snarere end biologisk, siger han.

Undersøgelsen viser, at det er den del af hjernen, som gør personer i stand til at tænke objektivt, der tager mest skade. Dr. Lees forskerhold vil nu følge de 173 par for at finde ud af, om intelligensen vender tilbage, eller om flere børn tværtimod forværrer situationen.